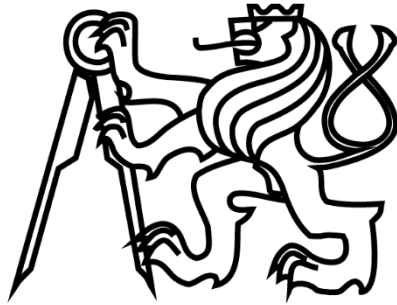

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

MASARYKŮV ÚSTAV VYŠŠÍCH STUDÍÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Prevence podvodů a korupce na firemní úrovni

Prevention of fraud and corruption on company level

2024

Lukáš Lorenz

Studijní program: Ekonomika a management

Vedoucí práce: PhDr. Radim Bureš

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Lorenz** Jméno: **Lukáš** Osobní číslo: **506711**
Fakulta/ústav: **Masarykův ústav vyšších studií**
Zadávající katedra/ústav: **Institut veřejné správy a regionálních studií**
Studijní program: **Ekonomika a management**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Prevence podvodů a korupce na firemní úrovni

Název bakalářské práce anglicky:

Fraud and Corruption Prevention on the Company Level

Pokyny pro vypracování:

Cíl: Vymezení charakteru a rozsahu problému podvodů a korupce na firemní úrovni a představit základní rámec pro předcházení a řešení tohoto problému.

Osnova:

1. Vymezení charakteristiky podvodů a korupce na podnikové úrovni
2. Analýza rozsahu tohoto problému v ČR a v zahraničí.
3. Přehled trestněprávních i manažerských řešení problému (např. využití trestní odpovědnosti právnických osob, Compliance management systém, konkrétní metody compliance a jejich využití).
4. Empirická sonda využití jednotlivých metod ve firmách
5. Závěr a doporučení

Seznam doporučené literatury:

Schenkova, Lasák a kol.: Compliance v podnikové praxi, Ch. Beck, Praha 2017
Anti-Corruption Ethics and Compliance Handbook for Business, © OECD – UNODC – World Bank 2013
REPORT TO THE NATIONS, 2018 GLOBAL STUDY ON OCCUPATIONAL FRAUD AND ABUSE
Aplikace § 8 odst. 5 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, Průvodce právní úpravou pro státní zástupce, NSZ 2020
Sýkora, M., Hurychová, K.: Compliance programy (nejen) v České republice, Praha, Wolters Kluwer 2018

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

PhDr. Radim Bureš institut veřejné správy a regionálních studií MÚVS

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **08.12.2023**

Termín odevzdání bakalářské práce: **25.04.2024**

Platnost zadání bakalářské práce: _____

PhDr. Radim Bureš
podpis vedoucí(ho) práce

doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Student bere na vědomí, že je povinen vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

_____
Datum převzetí zadání

_____
Podpis studenta

LUKÁŠ LORENZ. Prevence podvodů a korupce na firemní úrovni. Praha: ČVUT 2024.
Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracoval samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citoval a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 25. 04. 2024

Lukáš Lorenz

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Radimu Burešovi za jeho odborné vedení práce, vstřícnost a trpělivost při jejím vytváření.

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na prevenci podvodů a korupce na firemní úrovni. Cílem práce je seznámit čtenáře s pojmy "korupce a podvody" a nastínit možnosti pro jejich prevenci. V teoretické části se čtenář seznámí s tím, proč jsou korupce a podvody celosvětovým problémem a jaké mají dopady. Následně budou představeny metody postupu při prevenci podvodů a korupce společně s možnými konkrétními nástroji, které lze využít k jejich prevenci a odhalení. V praktické části bude provedena sonda do několika firem na českém trhu ve formě dotazníku s cílem analyzovat jejich opatření proti korupci a podvodům.

Klíčová slova

Korupce, podvody, prevence, etický kodex, audit, kybernetická bezpečnost

Abstract

The bachelor thesis focuses on the prevention of fraud and corruption at the corporate level. The aim of the thesis is to introduce the reader to the concepts of corruption and fraud and to outline the possibilities for their prevention. In the theoretical part, the reader is introduced to why corruption and fraud are a global problem and what their effects are. Methods of action to prevent fraud and corruption will then be presented, together with possible concrete tools that can be used to prevent and detect them. In the practical part, a survey of several companies on the Czech market in the form of a questionnaire will be conducted in order to analyse their measures against corruption and fraud.

Keywords

Corruption, fraud, prevention, code of ethics, audit, cybersecurity

Obsah

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. KORUPCE A PODVODY	11
1.1. <i>Pojem korupce</i>	11
1.2. <i>Srovnání české republiky se světem v korupci</i>	12
1.3. <i>Pojmy hrající roli v korupci</i>	12
1.3.1. Lobbing	12
1.3.2. Střet zájmů	13
1.3.3. Klientelismus a nepotismus	14
1.3.4. Úplatkářství	14
1.3.5. Whistleblowing	15
1.4. <i>Příčiny vzniku korupce</i>	16
1.5. <i>Podvody</i>	17
1.5.1. Účetní podvody	19
1.5.2. Mzdové podvody	19
1.5.3. Podvody s fakturami	19
1.5.4. Podvody s dodavateli	20
1.5.5. Phishingové podvody	20
1.5.6. Podvody s bankovními převody	21
1.6. <i>Dopady korupce a podvodů</i>	21
2. POSTUP PŘI BOJI S KORUPCÍ A PODVODY	24
2.1. <i>Identifikace rizik</i>	26
2.2. <i>Ohodnocení rizik</i>	26
2.3. <i>Vytvoření a zavedení protikorupčního programu, etiky a dodržování předpisů</i>	28
3. POSTUP PŘI BOJI S KORUPCÍ A PODVODY	29
3.1. <i>Klasické metody prevence korupce a podvodů</i>	29
3.1.1. Interní a externí Audit	29
3.1.1.1. Interní audit	30
3.1.1.2. Externí audit	31
3.1.2. Etický kodex	31
3.1.3. Školení	32
3.2. <i>Moderní metody prevence korupce a podvodů</i>	32
3.2.1. Datová analytika	32
3.2.2. Kybernetická bezpečnost	33
3.2.2.1. Pen-testy	34
3.2.2.2. SoD	35
3.2.2.3. Red team vs blue team	36
3.2.2.4. Blockchain	36
PRAKTICKÁ ČÁST	38
4. PRŮZKUM VZORKU FIREM PŮSOBÍCÍCH NA ČESKÉM TRHU	39
4.1. <i>Respondenti</i>	39
4.2. <i>Vyhodnocení a analýza dotazníku</i>	40
4.2.1. Povědomí o korupci a podvodech	40
4.2.2. Prevence korupce a podvodů	41
4.2.3. Setkání s nějakou formou podvodu, či korupce	42
ZÁVĚR	45
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	47
SEZNAM OBRÁZKŮ	51
SEZNAM TABULEK	51
SEZNAM GRAFŮ	52

Úvod

Korupce a podvody na firemní úrovni představují závažný problém v podnikatelském prostředí, který má negativní dopady na ekonomiku, společnost a důvěru veřejnosti. Korupce zahrnuje zneužívání moci, postavení nebo autority k dosažení osobního prospěchu či získání neoprávněných výhod, zatímco podvody se obvykle týkají falešné reprezentace informací nebo manipulace s finančními prostředky za účelem dosažení vlastního neoprávněného obohacení.

Na firemní úrovni lze do korupce a podvodů zahrnout různé praktiky, jako například úplatky, podvody ve financích, kyberútoky, falšování dokumentace, neetické jednání v obchodních vztazích a další formy nečestného či dokonce trestného chování. Tyto praktiky v organizacích poškozují jejich vlastní hospodaření, snižují morálku a mohou vést až k právním důsledkům, k finančním ztrátám, k poškození pověsti a k poklesu důvěryhodnosti společnosti. Proto je důležité mít v organizaci dostatek implementovaných protikorupčních nástrojů a současně nástrojů proti podvodům.

Bakalářská práce se skládá ze 4 hlavních kapitol. První kapitola se zaměřuje na seznámení čtenáře s pojmy "korupce a podvody". V této kapitole je současně uveden stručný úvod do rozsáhlé problematiky související s těmito pojmy. Druhá kapitola se zaměřuje na postup při boji s korupcí a podvody a současně poukazuje na důležité postupy při zavádění protikorupčních nástrojů. Třetí kapitola se zaměřuje na nástroje prevence korupce a podvodů. Tato kapitola je rozdělena na klasické a moderní metody prevence. Čtvrtá kapitola se týká praktické části. Tato kapitola je zaměřena na analýzu firem na základě sběru dat prostřednictvím dotazníku o prevenci podvodů a korupce na firemní úrovni.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Korupce a podvody

Tato kapitola bude zaměřena na pochopení podstaty korupce a podvodů a jejich dopady ve světě.

1.1. Pojem korupce

Termín "korupce" pochází z latiny a je odvozen od slovního kořene "rumpere", což znamená zlomit, rozštěpit, přetřhnout. Latinský termín "corruptus" vyjadřuje následek určitého nečestného chování a lze ho přeložit několika způsoby: zkažený, zvrácený, znečištěný, mravně zvrácený, zvrhlý, podplacený. (CHMELÍK, 2003)

Dle příručky „Transparency International“ lze korupci popsat následujícím způsobem:

„Korupcí se rozumí zneužití svěřených pravomocí za účelem získání nezaslouženého osobního (soukromého) prospěchu. Konkrétněji se jedná o příslib poskytnutí nebo o poskytnutí jakékoli neoprávněné výhody v něčí prospěch za určitou formu odměny. Tato odměna nemusí mít vždy pouze finanční podobu (úplatek), může se jednat o preferenční poskytnutí výhodných informací, protěžování známých (klientelismus), zvýhodňování příbuzných (nepotismus) apod.“ (STEHNOVÁ, LENOCHOVÁ, DUPÁK a kol., 2018)

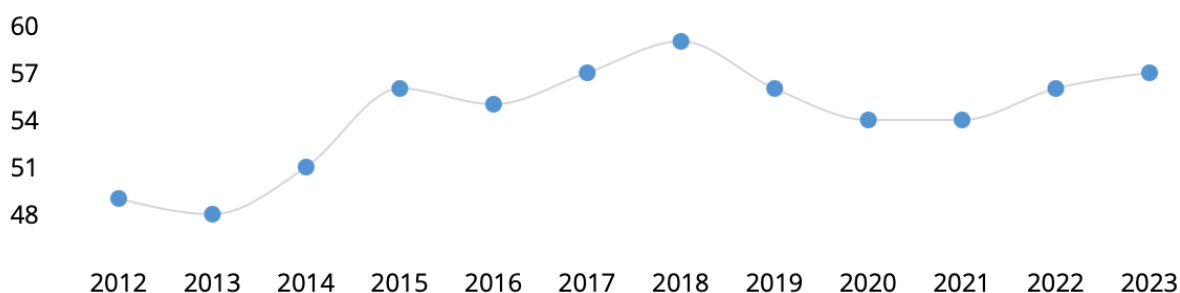
Z pohledu zákona je korupční jednání ve většině trestních zákoníků obecně definováno jako trestný čin. Zákony v různých jurisdikcích mohou mít různé definice korupce a stanovit tak různé formy a tresty v závislosti na závažnosti činu. Trestní zákony obvykle stanoví tresty pro korupci ve formě pokut, odnětí svobody nebo jiných sankcí. Korupce je také mechanismem nebo oslím můstkem pro páchání dalších trestných činů, jako jsou krádeže, zpronevěry a podvody. (Peter, C. Kratcoski, Peter C. Kratcoski a Maximilian Edelbacher, 2018)

Korupce se nachází nejen v soukromém, ale i ve veřejném sektoru a je tu s námi již od dob, kdy vznikaly první civilizace. Při dnešním rychlém digitálním pokroku se korupční mechaniky neustále vyvíjí a jednotlivci, skupiny i organizace zneužívají neaktuálnosti některých klasických protikorupčních metod. Korupce nebývá vždy na první pohled patrná, a proto můžeme nabývat dojmu, že se nás nijak nedotýká, avšak opak je pravdou. Korupce má vliv na politickou stabilitu, ekonomický pokrok a podkopává vliv státní správy, generuje společenské napětí a představuje značné nebezpečí pro bezpečnost země a její ekonomiky.

Žádná země na světě se doposud nevymanila z korupce. Tento celosvětový problém nemá univerzální řešení, jelikož každá země vyžaduje individuální přístup při tvorbě protikorupční politiky a zároveň může mít jiný pohled na to, co spadá do korupce a co ne. (DUFKOVÁ, MIKOLÁŠKOVÁ a LENOCHOVÁ, N.D.)

1.2. Srovnání české republiky se světem v korupci

Corruption Perceptions Index (CPI) neboli index vnímání korupce, hodnotí 180 zemí světa a je hlavním globálním ukazatelem korupce ve veřejném sektoru. Čím vyšší skóre země získá, tím lépe na tom je, přičemž index 100 je maximální. Momentální zemí s nejvyšším CPI skóre 90 je Dánsko, a naopak zemí s nejnižším skóre je Somálsko s hodnotou CPI 11. Česká republika letos získala skóre 57, přičemž od roku 2022 došlo ke změně o 1 hodnotu, což znamená, že se Česká republika řadí na 41. místo za Katar a před Dominiku.

Graf 1: CPI Index, Zdroj: (TRANSPARENTNOST INTERNATIONAL, N.D.)

Na grafu výše můžeme vidět vývoj korupčního indexu v České republice od roku 2012. Největší pokles CPI zaznamenalo období pandemie covid-19 v roce 2020. (TRANSPARENTNOST INTERNATIONAL, N.D.)

1.3. Pojmy hrající roli v korupci

1.3.1. Lobbying

Lobbying je aktivita, prostřednictvím které se osoba či organizace pokouší pro svůj osobní prospěch ovlivňovat orgány veřejné moci, například při projednávání nebo schvalování právního předpisu, věcného záměru zákona, opatření obecné povahy a koncepčního dokumentu (tedy dokumentu, který obsahuje plán rozvoje odvětví svěřeného ústřednímu správnímu orgánu) dále při vnitrostátním projednávání, schvalování ratifikace mezinárodní smlouvy nebo k souhlasu s odstoupením od mezinárodní smlouvy parlamentem, či podpisem mezinárodní smlouvy. (DUFKOVÁ, MIKOLÁŠKOVÁ a LENOCHOVÁ, N.D.)

V březnu 2024 vláda Petra Fialy schválila návrh zákona o lobbování, který předložilo Ministerstvo spravedlnosti. Tento důležitý krok směřuje k zavedení zákonné regulace o lobbingu. Nyní se zákon přesunul na půdu parlamentu. (JUSTICE.CZ, n.d.)

1.3.2. Střet zájmů

Pokud osoba, na kterou se vztahuje zákon o střetu zájmů (člen statutárního orgánu, člen řídicího, dozorčího nebo člen kontrolního orgánu, právnická osoba zřízená zákonem a státní příspěvkové organizace), využije své postavení k upřednostnění svého osobního zájmu nad zájem veřejný, jedná se o střet zájmů. (VONDRÁČEK, HAVRDA, 2013)

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) rozlišuje střet zájmů do 3 kategorií. Název první kategorie je "skutečný střet zájmu", tento střet zájmů již proběhl a lze ho i dokázat. Název druhé kategorie je "zdánlivý střet zájmu", tento střet zájmů pouze navozuje iluzi, při které se zdá, že by soukromé zájmy veřejného funkcionáře mohly negativně ovlivnit výkon jeho úředních úkolů a povinností, avšak tomu tak ve skutečnost není. Název třetí kategorie je "potenciální střet zájmu", tento střet zájmů se jeví již ve chvíli, kdy existuje riziko ovlivnění, či naopak, aktuální rozhodnutí může ovlivnit budoucí soukromé zájmy veřejného funkcionáře. (OECD, 2005)

V Zákoně o střetu zájmů České republiky je střet zájmu definován podle paragrafu 3 jako:

Střet zájmů

(1) Veřejný funkcionář je povinen zdržet se každého jednání, při kterém mohou jeho osobní zájmy ovlivnit výkon jeho funkce. Osobním zájmem se pro účely tohoto zákona rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři, osobě blízké veřejného funkcionáře, právnické osobě ovládané veřejným funkcionářem nebo osobou blízkou veřejného funkcionáře zvýšení majetku, majetkového nebo jiného prospěchu, zamezení vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu nebo jinou výhodu; to neplatí, jde-li jinak o prospěch nebo zájem obecně zřejmý ve vztahu k neomezenému okruhu adresátů.

(2) Dojde-li ke střetu řádného výkonu funkce ve veřejném zájmu se zájmem osobním, nesmí veřejný funkcionář upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které je jako veřejný funkcionář povinen prosazovat a hájit.

(3) Veřejný funkcionář nesmí ohrozit veřejný zájem tím, že

a) využije svého postavení, pravomoci nebo informací získaných při výkonu své funkce k získání majetkového nebo jiného prospěchu nebo výhody pro sebe nebo jinou osobu,

b) se bude odvolávat na svou funkci v záležitostech, které souvisejí s jeho osobními zájmy, zejména s jeho povoláním, zaměstnáním nebo podnikáním, nebo

c) dá za úplatku nebo jinou výhodu ke komerčním reklamním účelům svolení k uvedení svého jména, popřípadě jmen a příjmení nebo svolení ke svému vyobrazení ve spojení s vykonávanou funkcí. (Zákon č. 159/2006 Sb., Zákon o střetu zájmů)

1.3.3. Klientelismus a nepotismus

Klientelismus je termín, který popisuje upřednostňování přátel a příbuzných. Zakládá se na spojení mezi závislými klienty a jejich ochráncem. Charakteristickým znakem tohoto typu vztahu je akceptovaná nesymetrie mezi zapojenými stranami. Tyto vztahy jsou zpravidla velice osobní a prohloubené pocitem věrnosti. Důsledkem je, že přerozdělování zdrojů neprobíhá podle objektivních tržních pravidel, ale podle osobních známostí a vazeb.

Nepotismus představuje praxi, dosazování příbuzných a oblíbených lidí na dobré pozice za účelem zvětšování osobního vlivu. Tento typ chování je spíše typický pro veřejnou správu. V zákoně České republiky nejsou tyto pojmy definovány.

(STEHNOVÁ, LENOCHOVÁ, DUPÁK a kol., 2018);

1.3.4. Úplatkářství

Úplatek se dá zjednodušeně definovat jako platba pro člena organizace výměnou za porušení nějaké povinnosti nebo odpovědnosti. Podplacený člověk nemusí nutně přijmout nesprávné rozhodnutí a úplatkář může mít ve skutečnosti právo na své straně, avšak porušení povinnosti spočívá v rozhodování věci z nesprávných důvodů, a proto se jedná o nezákonné jednání. (PHILIPS, Michael, 1984)

V Trestním zákoně České republiky je pojem úplatkářství definován podle paragrafu 331 jako:

Přijetí úplatku

(1) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu pro sebe nebo pro jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek, nebo kdo sám nebo prostřednictvím jiného v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného pro sebe nebo pro jiného přijme nebo si dá slíbit úplatek, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Kdo za okolností uvedených v odstavci 1 úplatek žádá, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

(3) Odnětím svobody na tři léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 v úmyslu opatřit sobě nebo jinému značný prospěch, nebo

b) spáchá-li takový čin jako úřední osoba.

(4) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin jako úřední osoba v úmyslu opatřit sobě nebo jinému značný prospěch.

(Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník)

1.3.5. Whistleblowing

Je důležité zdůraznit, že whistleblowing není korupční praktika. Naopak, jedná se o čin integrity a transparentnosti, který může přispět k odhalení nepravostí a zlepšení etických standardů v organizaci.

Na vyšších pracovních pozicích mají lidé často možnost rozhodovat o mnoha věcech. Avšak v důsledku neznalosti, nezodpovědnosti, lenosti či záměrnému chování může dojít ke špatným rozhodnutím, která vedou ke korupci, nehodám, škodě na zdraví, poškození životního prostředí, nebo ke zpronevěře prostředků. Při odhalování korupce v organizaci je častým problémem nedostatek informací o její korupční situaci. Nejčastěji se zaměstnanci nachází v blízkosti těchto špatných rozhodnutí a mohou na ně tak upozornit. Často jsou svědci těchto událostí jediným zdrojem důkazů. Tito svědci se v mnoha případech obávají následků případného odhalení, v jehož důsledku tak například mohou přijít o práci, čelit šikaně a vyhrožování na pracovišti, čelit obvinění z donášení či dokonce mohou být žalováni ze strany zaměstnavatele za zveřejnění interních informací.

Osobě, která upozorní na takovéto nekalé jednání, se říká whistleblower v českém překladu oznamovatel. Whistleblower narozdíl od udavače, nevyhledává informace záměrně, setkává se s nimi ve většině případů náhodou, nemá z podání informace příslušným organům žádný prospěch a snaží se pouze svým oznámením chránit veřejný zájem.

(DUFKOVÁ, MIKOLÁŠKOVÁ a LENOCHOVÁ, N.D.); (STEHNOVÁ, LENOCHOVÁ, DUPÁK a kol., 2018);

Směrnice EU 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Whistleblowing) byla transponována do českého práva v červnu 2023 jako součást Zákona o ochraně oznamovatelů. (TRANSPARENCY INTERNATIONAL, 2023)

1.4. Příčiny vzniku korupce

Korupce se vyskytuje ve všech možných oblastech, nicméně existují oblasti, které zpravidla obsahují vyšší riziko výskytu korupčního jednání. V České republice spadají mezi tyto oblasti s vyšším rizikem výskytu korupce následující:

- Veřejné zakázky, stavebnictví, národní a evropské dotace, financování politických stran, zdravotnictví a financování sportu.

Ke korupci zpravidla dochází při svěřením moci osobě ve funkci, ve které může skrytě využívat pravomoci a rozhodovat o nakládání s tíženými statky. V tomto korupčním vztahu bývají zpravidla 3 strany, přičemž jedna z nich je vždy stranou poškozenou. (STEHNOVÁ, LENOCHOVÁ, DUPÁK a kol., 2018)

Mezi hlavní příčiny umožnění vzniku korupce patří:

a) Nejednoznačný právní systém

Nejednoznačný právní systém vytváří ideální prostředí pro korupci. Jedním z hlavních důvodů pro tvorbu korupce je složitost systému, nejasnost v právních předpisech, nedostatek transparentnosti a slabé kontrolní mechanismy. (ESCAP,2000); (TANZI,1998)

Nejasnost právních norem a regulací

Pokud jsou zákony nebo regulace nejasné či vytváří místa pro různé interpretace, přispívají tak ke vzniku korupci. Podnikatelé, právníci a úředníci mohou využívat těchto nejasností k obcházení zákonů nebo k získání neoprávněných výhod prostřednictvím úplatků či jiných korupčních praktik. Nejasnost právního systému může dokonce vést až k vytvoření korupční kultury, ve které jsou korupční činy tolerovány či se stávají standardem. (ESCAP,2000); (TANZI,1998)

Nízká právní vymahatelnost

V právních systémech, ve kterých nepanuje účinné a efektivní vymáhání práva, může korupce prosperovat bez obavy z trestu. Nedostatek vymahatelnosti může být způsoben také samotnou korupcí uvnitř vymáhacích orgánů či politickým vlivem na justici. (ESCAP,2000); (TANZI,1998)

Nedostatek transparentnosti a odpovědnosti

Pokud právní systém nedokáže zajistit transparentnost rozhodovacích procesů a nedostatečně uplatňuje principy odpovědnosti, vytváří se živná půda pro korupci. To může zahrnovat neprůhledné veřejné zakázky, nedostatečný dohled nad financováním politických kampaní nebo tajné dohody mezi vládou a soukromým sektorem. (ESCAP,2000); (TANZI,1998)

b) Byrokracie

Byrokratický právní systém může zkomplikovat a prodlužovat vyřizování důležitých záležitostí. Toto zdlouhavé byrokratické jednání může organizaci tlačit k vyhledávání zkratk pro urychlení procesů či k obcházení administrativní překážek za pomoci různých úplatků. (ESCAP,2000); (TANZI,1998)

Materiálně orientovaný způsob života

Materiálně orientovaný způsob života je druh života, ve kterém je kladen důraz na materiální bohatství a materiální úspěch. V takto materiálně orientované organizaci může vznikat prostředí, ve kterém jsou lidé ochotni porušovat práva a etické kodexy za účelem získání bohatství. V materiálně orientované společnosti mohou být samotné kontrolní mechanismy nedostatečné z důvodu mocných institucí či osob, které mohou využít svého vlivu k zabránění odhalení a trestání korupce. (ESCAP,2000); (TANZI,1998)

Koncentrace moci

V zemích se slabými demokratickými procesy, dochází ke koncentraci politické moci. Tato politická moc umožňuje rozhodování o rozdělování veřejných zdrojů, zakázek a licencí. Pokud jsou tyto procesy pod kontrolou malé skupiny, může to vést k preferenčnímu zacházení s určitými podniky nebo osobami, výměnou za úplatky. (BINMORE,2014)

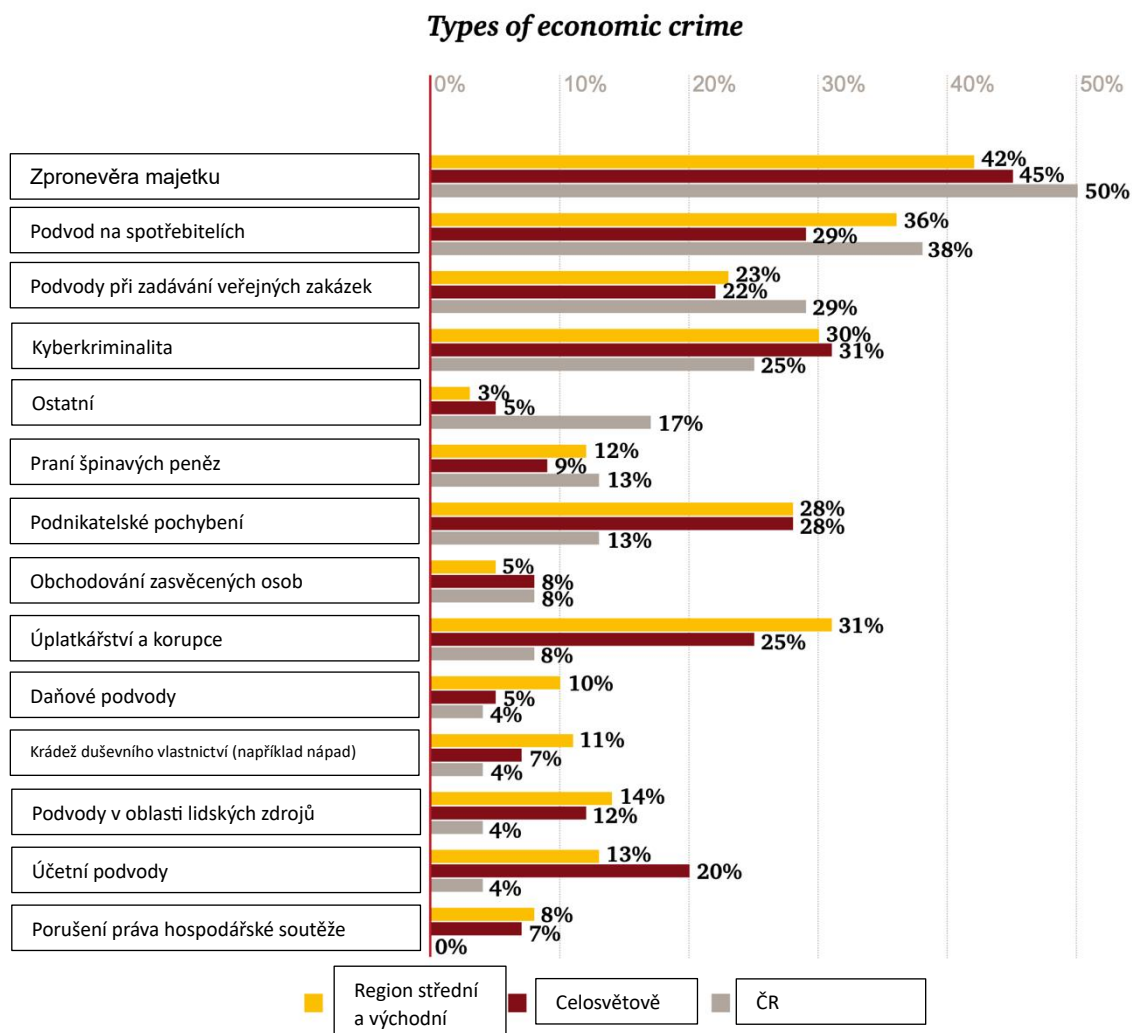
1.5. Podvody

Fraud neboli podvod je záměr nebo čin, ve kterém dochází ke klamavému jednání nebo činnosti, která má za cíl dosáhnout osobního prospěchu nebo zisku na úkor jiných lidí či organizací. Podvody jsou často spojeny s jednotlivci nebo organizacemi. (IFRC,2018)

Malé a střední podniky s omezenými zdroji se často zaměřují na inovace, růst a přežití a při tom často zanedbávají protikorupční opatření. Tento přístup činí tyto malé a střední podniky obzvláště zranitelné vůči podvodům, protože mnoho majitelů a manažerů si neuvědomuje rizika, kterým jejich podniky čelí. Podvodů se dopouštějí jednotlivci, skupiny lidí i organizace. Podvody mohou tak pocházet například od zaměstnanců, zákazníků, dodavatelů a od třetích

stran. Existují zákony, které kriminalizují podvody, ačkoli podvodné jednání nemusí vždy vést k trestnímu řízení. Pokud se případ podvodu dostane před soud, může být pachatel odsouzen a poslán do vězení. (Nick, 2014)

Porovnání podvodů a korupce v soukromém sektoru v procentech za rok 2018 podle Global Economic Crime and Fraud Survey zobrazuje následující graf.

Graf 2: Typ ekonomických zločinů, zdroj: přeloženo z (PWC, 2018)

Z grafu lze vyčíst, že podle průzkumu je v celkovém průměru Česká republika na tom lépe, než průměr regionu střední a východní Evropy a než světový průměr. I když tyto výsledky naznačují, že české společnosti jsou obecně méně náchylné k riziku, nemusí tomu tak být vzhledem k případům podvodů, které mohly být spáchány takovým způsobem, že je stávající mechanismy odhalování v organizacích nebyly schopny identifikovat.

Do kategorie nejvíce známých podvodů spadají následující podvody:

1.5.1. Účetní podvody

Účetní podvody jsou obvykle interní praktikou, která má za cíl oklamat investory nebo nafouknout ceny akcií. Mnoho investorů se tak nechalo oklamat a vložilo do podniku peníze, aniž by si uvědomili, že budoucí výnosy byly přeneseny do budoucna, v důsledku čehož budou ovlivněny. (ORIOLO, 2019)

Jako příklad jsem zvolil jeden ze světových nejznámějších případů, kdy série účetních podvodů vyústila v roce 2001 v bankrot americké energetické, komoditní a servisní společnosti Enron Corporation, která byla jednou z největších auditorských a účetních společností na světě. Společnost uvedla, že za poslední čtyři roky přecenila své účetní záznamy o více než 600 milionů dolarů. Vedení firmy manipulovalo s údaji, aby udrželo vysokou tržní hodnotu akcií Enronu. Krach společnosti Enron, která vlastnila aktiva v hodnotě více než 60 miliard dolarů, byl jedním z největších bankrotů v dějinách Spojených států. Krachem firma připravila tisíce lidí o práci, smazala peníze akcionářů za několik miliard, což mělo dlouhodobé důsledky ve finančním světě. Tato aféra také vyvolala rozsáhlou diskusi o legislativě, díky které se změnili účetní standardy a postupy. (BONDARENKO, N.D.)

1.5.2. Mzdové podvody

Mzdové podvody vznikají v moment, kdy odpracované hodiny neodpovídají vyplaceným hodinám. V praxi to znamená, že zaměstnanec vědomě obelhává svého zaměstnavatele o odpracované hodiny ve svém výkazu pracovní doby a obohacuje se tak na účet zaměstnavatele. Do tohoto podvodu také spadá vyplácení fiktivních nebo ukončených zaměstnanců. (ADP EMPLOYER SERVICES, N.D.)

1.5.3. Podvody s fakturami

Mezi podvody s fakturami nejčastěji patří falešné faktury za zboží nebo služby, které nikdy nebyly dodány. Podvody s falešnými fakturami nejčastěji provádí podvodníci, kteří se nabourají do systému organizace a převezmou reálnou e-mailovou komunikaci od dodavatele. Manipulací a nátlakem následně donutí organizaci zaplatit falešnou fakturu. Mezi další časté podvody s fakturami patří podvody zaměstnanců, kdy zaměstnanci zneužívají svůj přístup v rámci organizaci k manipulaci s finančními systémy. (SOFTCO, N.D.)

Jako příklad jsem zvolil mediálně známý případ z USA, kdy se v roce 2020 stala obětí podvodu s fakturami investorka Barbara Corcoranová, která byla podvedena o 380 000 dolarů.

Podvodníci použili e-mailovou adresu, která vypadala, že patří asistentce Corcoranové, avšak v emailové adrese bylo pozměněno jedno písmeno. E-mail obsahoval falešnou fakturu od společnosti FFH Concept GmbH za renovaci nemovitostí. Účetní neodhalil podvod a převedl peníze na účet uvedený v e-mailu. (SANDLER, 2020)

1.5.4. Podvody s dodavateli

Podvody s dodavateli se snadno dají zaměnit za podvody s fakturami, avšak jedná se ve skutečnosti o samostatný typ podvodu. Oba typy podvodů začínají stejně, vydáváním se za dodavatele, ale místo falešné faktury podvodníci čekají, až skutečný dodavatel zašle svou skutečnou fakturu a připojí k ní vlastní e-mail s žádostí o změnu bankovních údajů. Bez správných kontrol, které by ověřily, zda nové údaje o účtu skutečně odpovídají, hrozí, že organizace zaplatí těmto podvodníkům. K zjištění tak může dojít až v momentě, kdy skutečný dodavatel zašle upomínku ohledně nezaplacení. (YURISH,2017)

1.5.5. Phishingové podvody

Phishing představuje typ podvodu, který využívá nejčastěji techniky sociálního inženýrství, kdy se útočník snaží získat citlivá data oběti nebo na jejím zařízení spustit škodlivý kód. Při těchto útocích se útočníci vydávají za důvěrné osoby či instituce. Nejčastěji se phishing provádí prostřednictvím podvodného e-mailu, který žádá o citlivé informace, jako jsou údaje k platební kartě či přihlašovací údaje k internetovému bankovníctví. Vhodnou metodou při boji s phishingem je například školení. (BROOKS, 2018)

Typy phishingu

- a) E-mail phishing – Většina phishingových zpráv je zasílána e-mailem
- b) Spear phishing – Jde o cílený útok, kdy si útočník dopředu získá veškeré dostupné informace o své oběti a vytvoří phishingovou zprávu přesně na míru
- c) CEO fraud – v phishingových zprávách se útočníci vydávají za vysoce postavené manažery a cílí na ostatní zaměstnance v podniku
- d) Vishing – typ phishingového útoku, který se vede přes telefonní hovor
- e) Page hijacking – uživatelé jsou nevědomě směřováni na podvodný web, na kterém se snaží z obětí získat cenné informace (ESET SPOL, N.D.)

Příklad phishingu

V průběhu roku 2022 se společnost Mailchimp a jeho partneři stali terčem útoků kyberzločinců, kteří je několikrát napadli. V lednu 2023 se zláskodníkům podařilo provést úspěšný phishingový útok, kterým přinejmenším jednoho ze zaměstnanců společnosti Mailchimp přiměli lži k vyjádření jeho přihlašovacích údajů. (MAILCHIMP, N.D.)

Došlo tak k úniku, což mělo za následek kompromitaci nejméně 133 uživatelských účtů Mailchimp. Některé z postižených účtů patřily firmám, jako jsou WooCommerce, Statista, Yuga Labs, Solana Foundation a FanDuel. (MAILCHIMP, N.D.)

Pachatelé zaměřili své útoky na zaměstnance a smluvní partnery společnosti Mailchimp. Nedbalost nebo neschopnost zaměstnance rozpoznat útok kyberzločinců, umožnilo zláskodníkům přístup k uživatelským účtům. Takovéto narušení bezpečnosti způsobené zaměstnanci ukazuje, že phishing a další techniky sociálního inženýrství by neměly být podceňovány. (MAILCHIMP, N.D.)

Předcházení takovýmto útokům vyžaduje pravidelné školení zaměstnanců a partnerů v oblasti kybernetické bezpečnosti a nespolehání se pouze na bezpečnostní software. Využití například nástroje dvoufázového ověřování mohlo útočníkům zabránit v úspěšném využití kompromitovaných přihlašovacích údajů. (MAILCHIMP, N.D.)

1.5.6. Podvody s bankovními převody

Cílem podvodníků s bankovními převody je podvést organizaci a přimět ji, aby převedla finanční prostředky na účet podvodníků. Vzhledem k tomu, že bankovní převod se považuje za jeden z nejméně bezpečných způsobů posílání peněz, je následně pro organizace velmi obtížné získat zpět finanční prostředky, které tímto způsobem odeslaly. Podvodníci nejčastěji využívají kybernetické útoky k nabourání se do systémů organizace, odkud si následně sami převedou peníze, anebo drží citlivé informace jako rukojmí a čekají na výkupné či nějakým jiným způsobem přimějí organizaci peníze převést. Pokud organizace „naletí“ na takovýto typ podvodu s bankovním převodem, existuje vysoká pravděpodobnost trvalých finančních škod. (BENNETT, WOJNO, 2024)

1.6. Dopady korupce a podvodů

Korupce a podvody v soukromém sektoru mohou mít řadu vážných následků, které ovlivňují jak samotné firmy, tak i ekonomiku a společnost jako celek. Jedná se o široce rozšířený

problém, který ovlivňuje prakticky každou organizaci. Průměrná organizace tak přichází o 5 % svých ročních příjmů kvůli korupci a podvodům. (UNDC, 2013)

Asociace Association of Certified Fraud Examiners ve své studii Report To The Nation (2024), kde pokryla 1921 případů ze 138 zemí uvedla, že průměrně organizace přišla, z důvodu podvodů či korupce, o 1,7 milionu dolarů. Medián ztrát tvořil u organizací 145 000 dolarů. (ACFE, 2024)

Mezi další časté dopady korupce kromě finanční stránky spadá snížená morálka zaměstnanců, pokles produktivity, ztráta důvěry akcionářů a investorů, poškozená reputace a narušené obchodní vztahy. (IYER, SAMOCIUK, 2006)

Podle PwC's Global Economic Crime and Fraud Survey 2022 (vypracované společností PricewaterhouseCooper) se oblasti dopadu korupce a podvodů procentuálně změnily v průběhu pandemie covid-19 oproti předchozím letům. Mnoho organizací muselo přejít k digitálním operacím, a tak mnoho zaměstnanců bylo nuceno pracovat z domova. Tento trend vedl ke snížení zpronevěry majetku, a naopak došlo ke zvýšení kybernetických zločinů. (PWC, 2022)

Podle výzkumu se v roce 2022 setkala 46 % všech dotazovaných organizací s nějakou formou podvodu či korupce. Toto procento firem kleslo o 1 % oproti roku 2020 a o 3 % oproti roku 2018. Mezi organizacemi s globálními ročními příjmy nad 10 miliard USD se 52 % z nich setkalo během posledního roku s korupcí. Z toho 18 % organizací uvedlo, že jejich nejhorší incident měl finanční dopad přesahující 50 milionů USD. Mezi menšími společnostmi, tedy s tržbami nižšími než 100 milionů dolarů, se 38 % z nich setkalo s korupcí, z nichž přibližně 22 % čelilo celkovému finančnímu dopadu přesahujícímu 1 milion dolarů. (PWC, 2022)

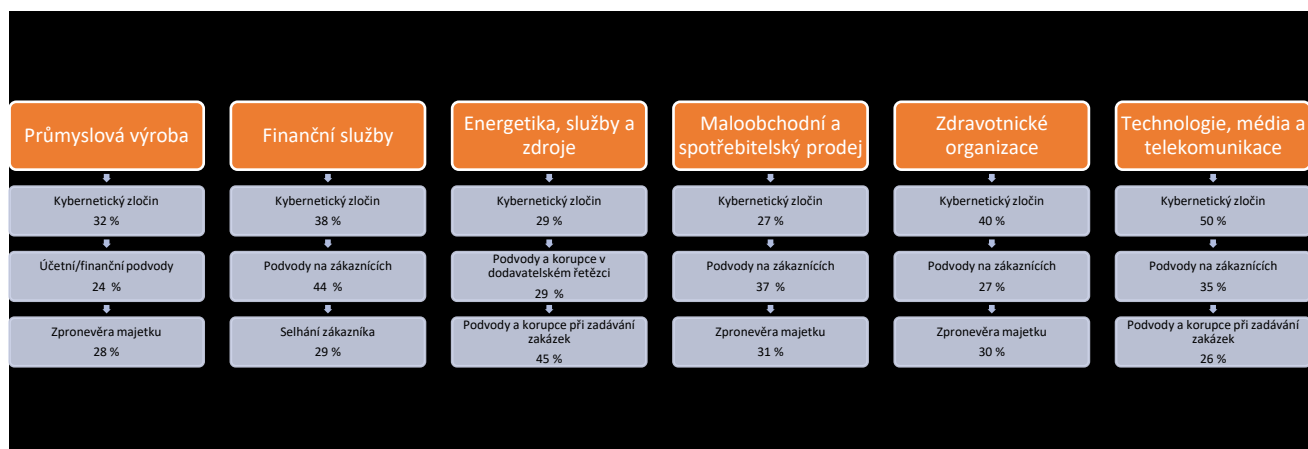
Na následujícím obrázku jsou zobrazeny procentuální oblasti podvodů a korupce podle velikosti organizace v globálních tržbách.

Obrázek 1: Procentuální oblasti podvodů a korupce podle velikosti organizace v globálních tržbách; Zdroj: vlastní tvorba podle (PWC,2022)

Z obrázku výše vyplývá, že mezi nejčastější oblasti podvodů a korupce, ať se jedná o malou, střední nebo velkou organizaci, jsou kybernetické zločiny.

Na následujícím obrázku jsou zobrazeny procentuální oblasti podvodů/ korupce podle oboru.

Obrázek 2: Procentuální oblasti podvodů/ korupce podle oboru, Zdroj: vlastní tvorba podle (PWC,2022)

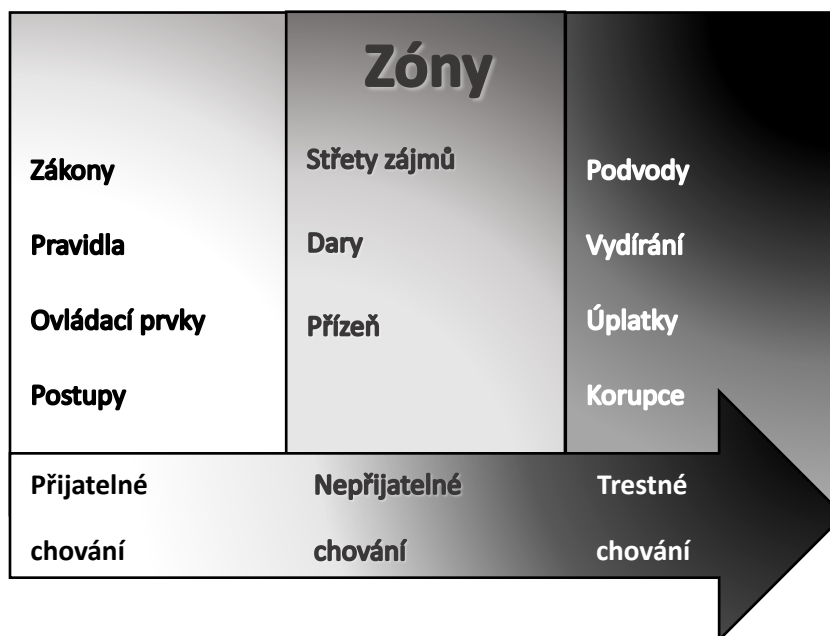
Z obrázku výše lze pozorovat jednotlivé sektory a jejich nejčastější typy podvodů a korupce.

2. Postup při boji s korupcí a podvody

Kulturní, etické a behaviorální vzorce, které prostupují celou organizací jsou nastaveny na nejvyšších místech v organizaci a jsou nejdůležitějším faktorem, určující odolnost organizace vůči korupci a podvodům.

Tyto vzorce by měly být nastaveny představenstvem v úzké spolupráci s klíčovými manažery a stanovit tak strategii boje s korupcí a podvody. Nezávislý výbor pro audit by poté měl být zodpovědný za dohled nad prováděním a účinností této strategie. (OCHRANA, PŮČEK a PLAČEK, 2017)

Je důležité si uvědomit, že kvůli ignoraci nebo nedostatečné neinformovanosti hranic chování, může být přechod pro některé zaměstnance od přijatelného k nepřijatelnému nebo dokonce k trestnému chování poměrně plynulý. Nepoctiví zaměstnanci začnou zneužívat systém firmy pro své vlastní obohacení v momentě, kdy vidí způsob, jak obejít ochranné kontroly. Dokonce i poctiví zaměstnanci se nechávají strhnout, jakmile se nepoctivá kultura rozvine. Kromě korumpování stálých zaměstnanců se v dnešní době zločinecké skupiny aktivně snaží umístit do firmy svého člověka, jakožto dočasného zaměstnance či smluvního partnera. (IYER, SAMOCIUK, 2006)

Obrázek 3: zóny chování, zdroj: (IYER, SAMOCIUK, 2006)

Výše uvedená tabulka (obrázek) ukazuje jednotlivé zóny pro chování. V levé části se nachází přijatelné chování, do kterého patří zákony, pravidla, ovládací prvky a pracovní postupy. Uprostřed začíná nemorální zóna, ve které se nachází nepřijatelné chování, které nemá

v organizacích co pohledávat. Spadá sem střet zájmů, dary a získávání přízně. V poslední zóně se nachází chování, které je trestné a zákonem potrestatelné. Trestné chování obsahuje korupci, podvody, vydírání a uplácení.

Ve studii pod názvem Global profiles of the fraudster (KPMG) provedli odborníci výzkum toho, jak vypadá typický podvodník. Pro pochopení tohoto profilu podvodníka je třeba vzít v potaz tři podněty k podvodu, a to příležitost, motivace a důvod. Lidé následně páchají podvody v momentě, kdy se současně vyskytnou ještě další tři prvky: motivace, příležitost a schopnost racionalizovat čin. Součástí příležitosti jsou i individuální schopnosti podvodníka. (A KPMG, 2016)

Podle studie se jedná o muže ve věku 36 až 45 let, pracujícího ve finančních službách. Podvodník páchá podvody na svém zaměstnavateli v organizaci, ve které pracuje přes 10 let. Podvodník nejčastěji vykonává práci ve shodě s ostatními podvodníky. Z výzkumu také vyšlo najevo, že nejčastějšími podvodníky jsou lidé, kteří disponují důvěrnými informacemi v organizaci a kteří mají možnost obejít kontrolní mechanismy. Dále bylo zjištěno, že se jedná o generálního ředitele a vyšší manažery pracující ve finančním sektoru. (KPMG, 2016)

Asociace Association of Certified Fraud Examiners ve své studii Report To The Nation (2019) uvedla, že většina pachatelů neměla záznam v trestním rejstříku, tedy 93 % pachatelů nebylo nikdy potrestáno, do té doby, než samotný podvod spáchali. (ACFE, 2024)

Hlavní a vedlejší cíle řízení rizik podvodů a korupce podle Nigela Iyera a Martina Samociuka

Hlavní cíle:

- Vybudovat organizaci odolnou vůči podvodům a korupci
- Snížit skryté náklady na podvody a korupci
- Zvýšit hodnotu pro akcionáře
- Zajistit kontinuitu podnikání

Vedlejší cíle:

- Vymáhat ztráty
- Chránit poctivé zaměstnance
- Splnit fiduciární požadavky

- Splnit pravidelná a odvětvová očekávání
- Chránit pověst společnosti

(IYER, SAMOCIUK, 2006)

2.1. Identifikace rizik

Základem k zamezení rizika korupce je identifikovat možné hrozby, místa a skupiny, které by mohly v budoucnu ohrozit nekorupčnost podniku. K identifikaci hrozeb může posloužit konzultace se zaměstnanci a konzultace se zainteresovanými stranami (odbory, obchodní partneři atd.), které mohou být potenciálně vystavovány korupci, a mohou tak pomoci odhalit slabá místa, o kterých se v první řadě ani neuvažovalo. Dále pak průzkumy případů korupce či obvinění z korupce v daném odvětví a zemi mohou poskytnout cenné informace o přehledu korupce. (UNDC, 2013)

Je také doporučovaná znalost zákonů a předpisů. Právně šedé zóny, kde mohou společnosti zakročit, aby se vyhnuly nejednoznačným praktikám. Právní požadavky a další regulační opatření mohou naznačit, které typy transakcí a operací mohou zahrnovat korupční rizika. (IYER, SAMOCIUK, 2006)

Mezi nejrizikovější okolnosti zvyšující riziko korupce a podvodů v České republice patří podle „Příručky o korupci“: Nedostatečné vyvozování osobní a hmotné odpovědnosti, netransparentnost, tok peněžních prostředků přes mnoho institucí bez jasných kompetencí, koncentrace rozhodovacích pravomocí, tolerance drobné korupce, nabourávání důvěry v orgány činné v trestním řízení a další státní instituce, vytváření atmosféry, ve které může korupce vzkvétat. (STEHNOVÁ, LENOCHOVÁ, DUPÁK a kol., 2018)

2.2. Ohodnocení rizik

Na základě identifikace rizika přichází ohodnocení rizik. Rizika korupce a podvodů mají různé pravděpodobnosti výskytu, stejně tak i různé míry dopadu na organizaci. Proto je třeba si stanovit prioritní reakce na tyto korupční rizika v logické podobě na základě kombinace jejich pravděpodobnosti výskytu a jejich pravděpodobnosti potenciálního dopadu na organizaci. K ohodnocení rizik lze využít tyto stupnice:

(OCHRANA, PŮČEK a PLAČEK, 2017)

Pravděpodobnost potenciálního dopadu na organizaci

Tabulka 1: Pravděpodobnost potenciálního dopadu na organizaci; Zdroj: vlastní tvorba podle (OCHRANA, PŮČEK a PLAČEK, 2017)

1	Téměř nulový dopad na organizaci
2	Velmi malý dopad na organizaci
3	Malý dopad na organizaci
4	Podprůměrný dopad na organizaci
5	Střední dopad na organizaci
6	Nadprůměrný dopad na organizaci
7	Velký dopad na organizaci
8	Ohrožující dopad na organizaci
9	Velmi ohrožující dopad na organizaci
10	Destruktivní dopad na organizaci

Pravděpodobnosti výskytu

Tabulka 2: Pravděpodobnosti výskytu; Zdroj: vlastní tvorba podle (OCHRANA, PŮČEK a PLAČEK, 2017)

1	Výskyt je nemožný
2	Výskyt je téměř nemožný
3	Výskyt je velice nepravděpodobný
4	Výskyt je spíše nepravděpodobný
5	Výskyt je nepravděpodobný
6	Výskyt je stejně nepravděpodobný jako je pravděpodobný
7	Výskyt je spíše pravděpodobný než nepravděpodobný
8	Výskyt je pravděpodobný
9	Výskyt je velice pravděpodobný
10	Výskyt je jistý

Na základě odborného posouzení se ohodnotí jednotlivá rizika (pomocí výše uvedených tabulek) a tyto hodnoty rizik se poté vloží do rovnice $D = p \cdot w$, kde:

D... Výsledné riziko

p... Pravděpodobnosti výskytu

w... Potenciální dopad

Výsledkům těchto rovnic s nejvyššími hodnotami je třeba věnovat důkladnou pozornost a zavést vůči těmto rizikům dostatečné preventivní opatření. (OCHRANA, PŮČEK a PLAČEK, 2017)

2.3. Vytvoření a zavedení protikorupčního programu, etiky a dodržování předpisů

Na základě identifikace a ohodnocení rizik přichází hlavní část ve formě vytvoření a zavedení protikorupčního programu.

Zavedení protikorupčního programu, etiky a dodržování předpisů je zásadní pro jakoukoliv organizaci. Tento proces však vyžaduje čas, zdroje a pevné odhodlání. Na druhou stranu přínosy programu pro organizaci a její reputaci mohou být obrovské. Vytváří se tím tak například základ pro etické chování a transparentní provoz, což může vést nejen k lepšímu pracovnímu prostředí, ale také k větší důvěře zákazníků, veřejnosti a obchodních partnerů. (UNDC, 2013)

Při vytváření protikorupčního programu by organizace měly zajistit, aby program splňoval základní právní požadavky podle mezinárodního právního rámce, včetně úmluv OSN proti korupci. Organizace by měly vypracovat program odpovídající jejich velikosti a odvětví, ve kterém účinkují, který jasně a podrobně formuluje postupy hodnoty a zásady dané organizace. Dodržování programu musí být povinné pro všechny úrovně, funkce a oblasti organizace. Organizace by nakonec vše měla stvrdit vytvořením závazku o nulové toleranci korupce a aktivně a veřejně podporovat program, což zahrnuje například poskytování potřebných zdrojů. (UNDC, 2013)

Je důležité počítat s tím, že vývoj a implementace protikorupčního programu vyžaduje aktivní účast každého zaměstnance. Pro efektivní zapojení celé organizace do programu je klíčové rozdělit zaměstnancům jednotlivé odpovědnosti. Tyto odpovědnosti by měly zajistit, že program bude správně zaveden a dodržován. Po úspěšném zavedení protikorupčního programu je třeba i nadále průběžně přizpůsobovat program měnícímu se podnikatelskému prostředí a neustále tak vylepšovat stará protikorupční opatření nebo zavádět nová. (UNDC, 2013)

3. Postup při boji s korupcí a podvody

Je důležité mít na paměti, že až 43 % případů je odhaleno pouze díky tipům od zaměstnanců, zákazníků či prodejců. Toto číslo je například 3x větší než interní audit, který se jeví jako druhá nejúčinnější metoda (s hodnotou 14 %) při odhalování korupce a podvodů. Proto je důležité být v úzkém kontaktu se zaměstnanci, zákazníky, prodejci a naslouchat jim. (ACFE, 2024)

Další nejčastější metody odhalování korupce a podvodů jsou:

- Kontrola vedením s hodnotou 13%
- Přezkoumání dokumentů s hodnotou 6 %
- Srovnání účtů s hodnotou 5 %
- Náhodné odhalení s hodnotou 5 %
- Externí audit s hodnotou 3 %
- Automatizované sledování transakcí/dat s hodnotou 3%
- Dohled/monitorování s hodnotou 2%
- Ostatní s hodnotou 2%
- Oznámení ze strany orgánů činných v trestním řízení s hodnotou 2%
- Přiznání s hodnotou 1%

(ACFE, 2024)

3.1. Klasické metody prevence korupce a podvodů

3.1.1. Interní a externí Audit

Audit neboli revize účtů je tu s námi odpradávná, již ve starých dobách byl používán k revizi a ochraně majetku před zcizením v důsledku různých podvodů a do dnes patří mezi klíčové protikorupční nástroje. (DVOŘÁČEK,2000)

Samotné slovo audit pak pochází z latinského slova „auditus“ neboli v překladu „slyšení“.

(KOMERČNÍ BANKA, N.D.)

V moderní době se audit rozděluje na dvě základní kategorie, a to na interní audit a externí audit. Interní audit je řízen pracovníky samotné organizace, zatímco externí audit je (správně) veden nezávislými odborníky, kteří nemají s auditovanou společností žádnou konexi a zajišťují tak nezávislý audit. Externí audit zajišťuje pouze kontrolu finančního stavu dané organizace,

zatímco interní audit zajišťuje mnohem rozmanitější průzkum organizace. Základní předpoklad pro úspěch auditů je jejich nezávislost. (DVOŘÁČEK,2000)

Asociace Association of Certified Fraud Examiners ve své studii Report To The Nation (2024) uvedla, že více než polovina případů vzniká v důsledku absence interních auditních mechanismů nebo překonání jejich stávajících auditních mechanismů. Nedostatek těchto vnitřních kontrolních mechanismů tvoří 32 % a překonání stávajících kontrolních mechanismů tvoří 19 %. (ACFE, 2024)

3.1.1.1. Interní audit

Interní audit patří mezi jednu ze základních metod kontroly a prevence korupce, avšak postupem času se na něj začalo nahlížet zároveň i jako na cenného poradce při řízení organizace. (DVOŘÁČEK,2000)

Jiří Dvořáček uvádí ve své knize definici interního auditu jako:

Nezávislou, objektivní, ujišťovací a konzultační činnost, zaměřenou na přidanou hodnotu a zlepšení provozu organizace. Pomáhá organizaci dosáhnout její cíle tím, že zavádí systematický metodický přístup k hodnocení a zlepšení efektivnosti řízení rizik, řídicích a kontrolních procesů. (DVOŘÁČEK,2000)

Hlavní náplní interního auditu je provádět neustálou analýzu organizace a jejího způsobu řízení pro případná vhodná doporučení a opatření. Dále pak provádět: kontrolu spolehlivosti a integraci informačního systému; kontrolu plnění politiky organizace; sledování a zkoumání kontrol, které se provádí ve všech úsecích organizace za účelem změny či nápravy. Dále do náplně patří odhalování anomálií; posuzování metod, které organizace využívá k ochraně majetku a v neposlední řadě kontrola hospodárnosti a účinnosti využívání zdrojů. (DVOŘÁČEK,2000)

Všechny tyto postupy pomáhají odhalit slabá místa v organizaci, kde by mohla vzniknout možná korupce.

3.1.1.2. Externí audit

Externí audit je prováděn externími pracovníky z auditorských firem, kteří se musí řídit při provádění auditorské činnosti mezinárodními auditorskými standardy (Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS) vydávané Radou pro mezinárodní účetní standardy (IASB)). (DRÁBKOVÁ,2017)

Externí audit má za úkol při kontrole účetní závěrky odhalit případné nesrovnalosti a dokázat tak (ne)správnost kontrolního systému. Externí auditoři jsou tak zároveň odpovědní za odhalení případné korupce/podvodů a jejich nahlášení příslušným orgánům. (PORTER, SIMON, Hatherly, a kol., 2014)

Mezi hlavní výhody externího auditu patří nezávislost na činnostech a osobách, nezájatost metod a závěrů, dále pak pravomoc pro zjištění podkladů a akceptace závěrů vedením organizace a v neposlední řadě také využití znalostí z dalších organizací včetně možností jejich porovnání. (SEO-SITE:COM, N.D.)

3.1.2. Etický kodex

Podle Asociace Association of Certified Fraud Examiners "Code of Conduct", neboli česky etický kodex, patří mezi nejčastější využívané nástroje k prevenci korupce. Podle výzkumu, kde odborníci využili medián ztrát a medián trvání podvodů a korupce, ke kterým došlo a v organizacích, které měly zavedené kontroly a následně tento medián porovnali s podvody a korupcí v organizacích, které tyto kontroly neměly, tak etický kodex podle výzkumu snižoval ztrátu o 40 %. (ACFE, 2024)

Etický kodex lze definovat jako soubor pravidel, hodnot, norem a zásad, v nichž je uvedeno, co organizace očekává od svých zaměstnanců z pohledu chování. Kodex obsahuje nejen zásady definující etiku podniku, ale také konkrétní pravidla pro jednání a chování zaměstnanců a vytváří jim tak jasné hranice pro jejich povinnosti a pravomoci. Tento etický kodex by měl úzce souviset s obecným etickým chováním a jeho dodržování je klíčem k budování důvěry a udržení dobrého jména organizace. Kodex by měl přebírat obecné myšlenky spojené s celkovým posláním a základními hodnotami organizace a implementovat je ke každodennímu chování a praktikám zaměstnanců, které se od nich vyžadují. (MAMIC, 2017)

Vytvoření etického kodexu má za úkol vedení, které v něm stanoví svá očekávání a etické zásady, které považuje za podstatné pro úspěch organizace. Při vytváření etického kodexu je důležité zohlednit specifika dané organizace, odvětví a kultury, a zajistit, aby byl kodex

srozumitelný, přístupný a aplikovatelný pro všechny zaměstnance a zainteresované strany. (MAMIC, 2017)

3.1.3. Školení

Hlavním cílem většiny protikorupčních školení je omezit psychologické předpoklady korupčního chování a zároveň také snížit schopnost ospravedlňovat tato korupční jednání. Podniky se proto v prevenci korupce stále častěji uchylují k pravidelným protikorupčním školením zaměstnanců. Přestože, je protikorupční vzdělávání označováno za velmi užitečný nástroj v boji s korupcí, není protikorupční vzdělávání z pohledu poptávky (od soukromých a státních organizací) stále na dostatečné úrovni. (U4,2007)

Školení v soukromých organizacích, kromě zvyšování povědomí zaměstnanců a manažerů o problémech a rizicích spojených s korupcí, mají také za cíl sdílet osvědčené postupy týkající se například zavádění interních kodexů chování, monitorování mechanismů, systémů pro oznamovatele korupce a tak podobně. (UNDC, 2013)

3.2. Moderní metody prevence korupce a podvodů

V dnešní digitální době se organizace často uchylují k digitální transformaci, která vede k radikálním změnám tradičních podnikatelských modelů a ke změně způsobu řízení v organizacích. S nevyhnutelným technologickým pokrokem vznikají i nové druhy podvodů. Proto již často nevystačí pouze tradiční metody prevence korupce a je třeba využít i modernější metody, které dokážou zefektivnit protikorupční prevenci, obranu a odhalování. Tyto metody jsou vhodné obzvláště pro firmy s rozvinutější informačně technologickou infrastrukturou. (B KPMG, 2016)

3.2.1. Datová analytika

V posledních letech se s příchodem digitalizace objem informací a dat stále zvětšuje a značné části firem už nestačí pouze manuální kontrola dat, která se dokáže zaměřit jen na určité množství datových informací. Kvůli velkému objemu a nevyužitému potenciálu dat generovaných novými technologiemi přišla na scénu analýza dat, která má za úkol redukovat, sumarizovat a organizovat velké množství informací s cílem dát výsledkům těchto dat význam.

Tato analýza dat se dá efektivně využít k auditům a dát tak auditorům v organizacích prostor, aby se mohli zaměřit na identifikaci rizik a zároveň se důkladněji seznámit s podnikatelskými aktivitami organizace. (CAO, CHYCHYLA a STEWART, 2015)

Datová analýza má tak klíčový význam v boji proti korupci a prevenci jejího vzniku. Analyzováním velkého množství dat je možné odhalit podezřelé vzorce a chování, identifikovat neobvyklé transakce, nepravidelnosti ve sledování toků financí a další anomálie, které naznačují korupci. (EY, 2019)

Úspěšné zavedení datové analytiky do procesů auditu lze rozdělit do tří kroků:

a) Vybudování analytického týmu

Pro zavedení datové analytiky je třeba vybudovat analytický tým, který lze získat investováním do různých nástrojů, zejména do vzdělání a odbornosti na poli datové analytiky.

b) Zaměření se na klíčové oblasti

Ne v každé oblasti organizace je vhodné využívat datově založený přístup. Je proto nutné provést srovnání dostupných technologií a datových zdrojů s cíli a procesy organizace a poté se zaměřit na oblasti největšího přínosu datové analytiky.

c) Integrace datové analytiky do procesu auditu

V posledním kroku je třeba začlenit analytické metody do standardního auditorského procesu. (ŠVUB, 2016)

Závěrem je důležité zmínit, že datová analýza v boji proti korupci není bez výzev. Je nutné zajistit správné zacházení s citlivými daty a dodržování zásad ochrany soukromí. Navíc může být obtížné interpretovat výsledky analýzy a převést je do konkrétních opatření nebo vyšetřování. Nicméně i přes všechny benefity využívání datové analýzy stále zůstává hlavním problémem nedostatek interních auditorů vzdělaných v oblasti zpracování dat a také někdy složitý přístup k samotným datům. (B KPMG, 2016)

3.2.2. Kybernetická bezpečnost

Společně s digitalizací přichází i kybernetická bezpečnost, často také označovaná jako cybersecurity, z důvodu nově vyskytujících se bezpečnostních výzev. Pro organizace je tak kybernetická bezpečnost klíčovým faktorem pro ochranu dat, udržení důvěry zákazníků, posílení svého obchodního jména, dodržování právních předpisů a zajištění nepřetržitého

provozu. Díky investicím do kybernetické bezpečnosti mohou organizace minimalizovat svá rizika a vytvořit tak bezpečné digitální prostředí, které podporuje jejich podnikání. (YE, 2023)

Naopak dopady kybernetických útoků mohou být pro organizace někdy téměř až likvidační. Proto je důležité mít vše důkladně zabezpečené. Nejvíce náchylné na tyto kybernetické útoky jsou síťové systémy, zařízení, data a software. Mezi nejrůznějšími kybernetickými hrozbami hraje jednu z velkých rolí korupce. (YE, 2023)

Existuje řada útoků pocházejících zevnitř organizace, které mohou být iniciovány samotnými zaměstnanci. Zaslíbení zaměstnanci organizací znají infrastrukturu a nástroje kybernetické bezpečnosti organizace, kde pracují. Proto se organizace s nedostatečnou zabezpečeností pravidelně stávají oběťmi mnoha incidentů, souvisejících se zneužitím a nedbalostí ze stran zaměstnanců, jež vede k únikům dat a ke spoustě dalším alarmujícím následkům. Tyto útoky mívají za následek nejčastěji finanční ztráty a ztrátu dobré pověsti a mohou vést i k narušení provozu. (PRIYMENKO, 2024)

Útoky zevnitř organizace jsou obzvláště nebezpečné ze tří hlavních důvodů:

- 1) Lidé uvnitř organizace ne vždy jednají se zlým úmyslem. Proto je obtížnější odhalit škodlivé aktivity těchto lidí oproti externím útokům.
- 2) Lidé uvnitř organizace, ve které pracují, znají slabá místa v kybernetickém zabezpečení.
- 3) Lidé uvnitř organizace znají umístění a povahu citlivých dat, která mohou zneužít.

K prevenci kybernetické korupce se dá využít SoD, Pen-testy, Blue team vs. Red team a blockchain (PRIYMENKO, 2024)

3.2.2.1. Pen-testy

Penetrační test je proces, který hodnotí bezpečnost sítí, počítačových systémů a aplikací vůči útokům hackerů. Při těchto penetračních testech se zaměstnanci IT oddělení organizace, či externí IT specialisté v simulaci, vydávají za hackery, aby objevili případné slabiny v systému či síti a zjistili tak, zdali je možné proniknout dovnitř neoprávněným způsobem. Tento penetrační test se provádí na základě licence a podepsané smlouvy s danou organizací a jeho výstupem je poskytnutí výsledků simulace ve formě zpráv. Tyto Penetrační testy mají za cíl zvýšit kybernetickou bezpečnost organizace. Nevýhodu pen-testu může být zneužití slabin organizace samotnými IT pracovníky. (SELECKÝ, 2012)

Podle Matúše Seleckého lze penetrační testy rozdělit na 4 fáze:

Fáze 1. Cíl a rozsah penetračních testů

Na základě obecného zadání se vyberou primární cíle, na které je třeba se zaměřit a následně se na nich provedou penetrační testy. (SELECKÝ, 2012)

Fáze 2. Sběr dat

Tato fáze má za cíl identifikovat, jak a kde získat informace o testovaném systému, síti či aplikaci. Mezi získávání informací může patřit i sken adresářové struktury, díky kterému se dá určit, kde se jednotlivá citlivá data schovávají. (SELECKÝ, 2012)

Fáze 3. Exploitace

V této fázi přichází samotný test zabezpečení, kdy dochází k pokusům o prolomení bezpečnostních mechanismů a získání například citlivých dat bez oprávněného přístupu. Testeři se snaží pochopit, jaké škody mohou způsobit. (SELECKÝ, 2012)

Fáze 4. Report

V poslední fázi dochází k oznámení výsledků testu ohledně konkrétního zneužití zranitelnosti, ohledně citlivých dat, ke kterým byl získán přístup a ohledně doby po kterou byl tester schopen zůstat v systému neodhalený. Díky pen-testu byl například odhalen zaměstnanec nejmenované firmy, který neoprávněně sledoval on-line aktivitu svého nadřízeného. (SELECKÝ, 2012)

3.2.2.2. SoD

Segregation of Duties (SoD), česky oddělení povinností, je koncept v oblasti vnitřní kontroly a řízení, který je navržen k minimalizaci rizika podvodů, chyb a zneužití v organizaci. SoD má za úkol, aby za jednotlivé části jakéhokoli úkolu odpovídaly nejméně dvě osoby, aby se tak zabránilo tomu, že jedna osoba získá výhradní nebo nadměrnou kontrolu, kterou následně může zneužít k nekalým nebo neoprávněným účelům, jako je spáchání podvodu nebo zpronevěra podnikových prostředků. (AWATI, 2022)

SoD je běžně používaným konceptem v organizacích, zejména tam, kde existuje vysoké riziko finančních ztrát nebo zneužití. Implementace tohoto principu vyžaduje pečlivé plánování a strukturování pracovních rolí a odpovědností, aby byla zajištěna účinná kontrola a ochrana aktiv organizace. Každá organizace by si tak měla vytvořit vlastní SoD matici, ve které si rozdělí jednotlivé úkoly, které jsou neslučitelné a nemohou tak být přiděleny pouze jednomu

uživateli. Absence SoD v organizacích vychází nejčastěji ze snahy ušetřit, či z nedostatku znalostí z oblasti kybernetické bezpečnosti. (ČERMÁK, 2022)

3.2.2.3. Red team vs blue team

Red team vs blue team je simulované cvičení na ochranu a testování bezpečnostních opatření organizací. V tomto cvičení je rozdělený tým specialistů na dva týmy (na červený a na modrý). Jak červený, tak i modrý tým pracuje na zlepšení bezpečnosti organizace, avšak jejich přístup je opačný. Červený tým hraje roli útočníka, který se snaží najít zranitelná místa. Následně se na základě těchto zranitelných míst červený tým pokouší prolomit obranu kybernetického zabezpečení. Modrý tým se naopak útokům snaží aktivně bránit a reaguje na incidenty způsobené červeným týmem. Modrý tým tak má za úkol monitorovat síť a systémy, identifikovat potenciální hrozby a útoky, aktivně implementovat bezpečnostní opatření a opravovat slabiny. (YURI, 2018)

3.2.2.4. Blockchain

Blockchainové řetězce jsou typem distribuovaného elektronického registru pro trvalé, transparentní a důvěryhodné ukládání informací a jejich zpřístupnění bez nutnosti spoléhat se na centrální autoritu. Blockchainy mohou být jak veřejné (například Bitcoin) tak i soukromé, které se používají pro interní správu dat. Se správnou implementací blockchainu je prakticky nemožné blockchain zneužít, díky čemuž se blockchain jeví jako ideální nástroj pro boj s korupcí a podvody. Z důvodu transparentnosti blockchainu je škodlivý postup při transakcích snadno detekovatelný a dohledatelný. Blockchain se stal populární vlivem masivního rozvoje kryptoměn (forma elektronické měny), které jsou vzhledem ke svému silnému zabezpečení daleko odolnější vůči hackerským útokům. Je také důležité zmínit, že prolomení blockchainu není totéž jako ukradení kryptoměny. Při prolomení blockchainu by došlo pouze k narušení důvěryhodnosti sítě, což by způsobilo problémy s její legitimací a důvěryhodností. Blockchain dále nabízí alternativu, jak se vyhnout technickým problémům v bankách, převodním limitům a převodním poplatkům. Mezi nejznámější kryptoměny patří Bitcoin. 1 Bitcoin lze zjednodušeně popsat jako 1 blok, který se nachází v řetězci blockchainu. (FILL, MEIER, 2019)

Bloky jsou datové struktury v databázi blockchainu, kam se trvale zaznamenávají údaje o transakcích v kryptoměnovém blockchainu. V bloku jsou zaznamenány všechny nejnovější transakce, které síť ještě nepotvrdila. Jakmile jsou data ověřena, blok se uzavře. Poté je vytvořen nový blok, do kterého se zapisují a ověřují nové transakce. Blok se tak stává trvalým

úložištěm záznamů, které obsahuje zašifrované informace o veškerých transakcích. Tyto záznamy po zapsání nelze nijak změnit ani odstranit. (FILL, MEIER, 2019)

Příklad využití blockchainu

Amazon

Amazon nabízí blockchainové nástroje pro společnosti, které nemají nebo nechtějí budovat své vlastní. V Austrálii například společnost Nestlé využila blockchainový produkt Amazonu k uvedení na trh své nové značky kávy nazvané „Chain of Origin“. Tato inovace umožňuje zákazníkům prostřednictvím naskenování QR kódu získat přístup k informacím o dodavatelském řetězci kávy. Zákazníci tak mohou zjistit, na které farmě byla jejich káva pěstována a kde byla následně pražena. Mezi další klienty blockchainového produktu Amazonu patří například Sony Music Japan, BMW a Accenture. (CASTILLO, 2019)

Meta platforms

Meta platforms (2019) odhalila svoji vlastní kryptoměnu pod názvem Libra, se kterou uživatelé mohou platit. Meta platforms se uchýlila k vlastní kryptoměně na základě skandálů, ve kterých byla firma nařčena z ovlivňování voleb, šíření falešných informací a prodeje citlivých informací o svých uživatelích. Pomocí této nové kryptoměny se Meta snaží nově ochránit soukromí svých uživatelů tím, že nikdy nemíchá platby Libra s údaji o uživateli, aby tak informace nemohly být použity pro cílené reklamy. (CONSTINE, 2019)

PRAKTICKÁ ČÁST

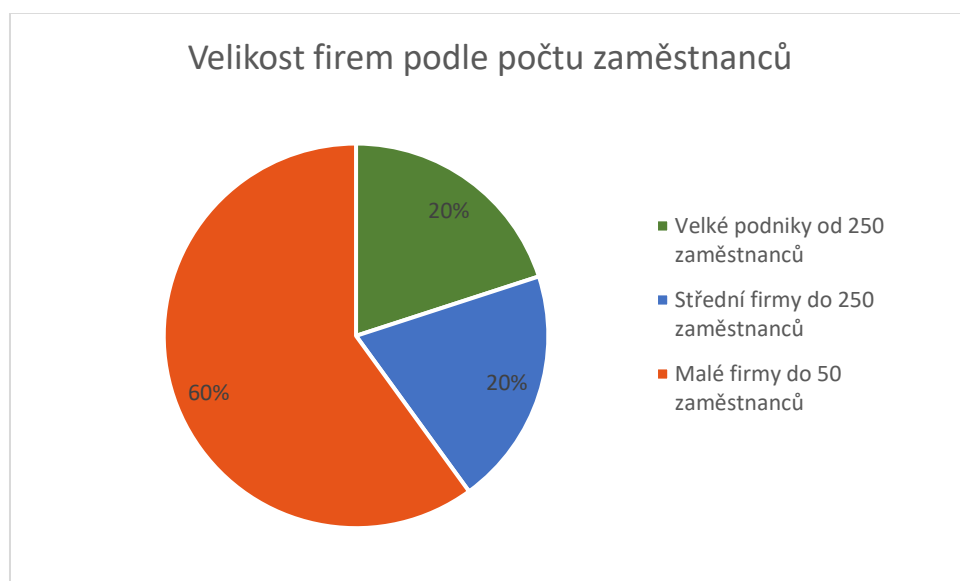
4. Průzkum vzorku firem působících na českém trhu

Pro svoji bakalářskou práci jsem si vybral průzkum vzorku firem působících na českém trhu. Na základě sběru dat prostřednictvím dotazníku o prevenci podvodů a korupce na firemní úrovni byly získány informace týkající se postojů a opatření firem v oblasti boje proti korupci a podvodům. Praktická část práce se zaměřuje na analýzu a interpretaci získaných výsledků.

4.1. Respondenti

Anonymní dotazníkové šetření probíhalo aktivní formou v období od 12. 4. 2024 do 22. 4. 2024. Osloveno bylo 11 firem na českém trhu prostřednictvím emailu, z čehož odpovědělo na dotazník 5 firem. Tedy 45,45 %. Jednalo se o tři malé firmy, jednu střední firmu a jednu velkou firmu. Vymezení velikosti firem jsem určil podle počtu zaměstnanců, kdy malé podniky čítají do 50 zaměstnanců, střední podniky čítají do 250 zaměstnanců a velké podniky začínají od 250 zaměstnanců.

Následující graf vizualizuje procentuální zastoupení firem s ohledem na velikost podniku.

Graf 3: Velikost podniků podle počtu zaměstnanců; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

Toto procentuální zastoupení firem podle velikosti splnilo zastoupení ve všech třech kategoriích, jež byly pro můj výzkum klíčové. Díky tomu jsou získaná data spolehlivějším odrazem situace na trhu.

Další důležitou položkou u respondentů byla rozmanitost jednotlivých odvětví. V následující tabulce jsou přiřazeny výše zmíněné velikosti podniků k jednotlivým odvětvím. V rámci zachování anonymity v dotazníku byla k firmám přiřazena také čísla.

Název firmy	Odvětví	Velikost firmy
Firma 1	Zábavní průmysl	Velký podnik
Firma 2	Stavebnictví	Střední podnik
Firma 3	Služby IT	Malý podnik
Firma 4	Energetika	Malý podnik
Firma 5	Služby gastronomie	Malý podnik

Tabulka 3: Odvětví podniků a jejich velikost; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

4.2. Vyhodnocení a analýza dotazníku

Jádro dotazníku tvoří otázky, týkající se interního průzkumu firem, na téma prevence podvodů a korupce na firemní úrovni. Tato malá sonda měla za cíl prozkoumat anti-korupční opatření ve firmách a nastínit tak přibližný odraz reality.

4.2.1. Povědomí o korupci a podvodech

V následující tabulce je firmami zodpovězena otázka s názvem “Jak často se ve vaší firmě diskutuje o otázkách korupce a podvodů?”.

Název firmy	Četnost diskuse
Firma 1	Půlročně
Firma 2	Čtvrtletně
Firma 3	Ročně
Firma 4	Nikdy
Firma 5	Ročně

Tabulka 4: Jak často probíhá diskuse ve firmě na téma korupce a podvody; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

Z odpovědí z první a druhé tabulky lze stanovit závěr, že častější tendence diskuse ve firmách na téma prevence korupce a podvodů přichází s dvěma faktory. První faktor je velikost firmy. Velké firmy mají obvykle rozsáhlejší operace a složitější organizační struktury. Tyto položky

vyžadují větší počet zaměstnanců, dodavatelů, zákazníků a transakcí, které logicky vedou k vyšší pravděpodobnosti vzniku korupce či podvodů. Druhým faktorem je rizikovost jednotlivých odvětví (viz teoretická část). Zejména stavební firmy se vyznačují častější náchylností ke korupci, proto má firma 2 nejspíše častější diskuse než všechny ostatní firmy v celém dotazníku.

4.2.2. Prevence korupce a podvodů

Na otázku “Jaká opatření využíváte pro nahlášení podezření na korupci nebo podvody?” všech 5 firem, tj. 100 % účastníků, odpovědělo, že nevyužívá žádné konkrétní opatření.

Závěr z této odpovědi naznačuje potenciální nedostatek vhodných opatření pro nahlášení podezření na korupci nebo podvody. Dle mého názoru je důležité, aby firmy aktivně pracovaly na implementaci jasných a efektivních opatření pro nahlášení korupce a podvodů, které budou zaměstnancům poskytovat bezpečné a důvěryhodné prostředí pro sdílení svých případných obav.

Na otázku “Jaké nástroje využívá vaše firma pro prevenci korupce a podvodů?” firmy odpověděly v tabulce 5 následovně:

Jaké nástroje využívá vaše firma pro prevenci korupce a podvodů?						
Název firmy	Etický kodex chování	Interní audit	Externí audit	Školení	Jiné	Žádný
Firma 1	Etický kodex chování	Interní audit	Externí audit	X	X	X
Firma 2	X	Interní audit	X	X	X	X
Firma 3	Etický kodex chování	Interní audit	X	X	X	X
Firma 4	X	X	X	X	X	Žádný
Firma 5	Etický kodex chování	X	X	X	X	X

Tabulka 5: Nástroje prevence; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

Z tabulky číslo 5 vychází, že etický kodex a interní audit je nejčastěji užívaným prevenčním nástrojem výše zmíněných firem. Možná překvapivým výsledkem je absence školení. Nedostatek školení může v praxi znamenat, že zaměstnanci nemají dostatečné povědomí o právních předpisech, které musí dodržovat. Firma 4 dokonce uvedla, že žádná opatření nevyužívá. Důvod k nevyužívání preventivních opatření může vycházet z velikosti a finanční stránky firmy, kdy pro firmu protikorupční nástroje nejsou prioritou, nebo nejsou finančně

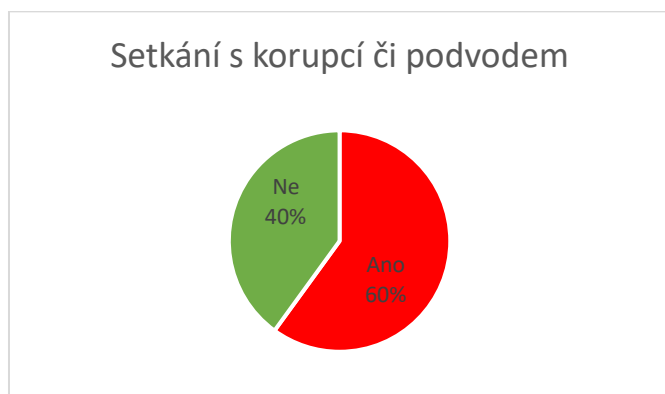
dosažitelné. Externí audit využívá pouze firma 1. Vzhledem k tomu, že externí audit je poměrně nákladnou protikorupční metodou a využívá se spíše jako nadstavba externímu auditu, je pochopitelné, že této metody využívá pouze největší firma. Žádná z firem neuvedla jiný nástroj prevence.

4.2.3. Setkání s nějakou formou podvodu, či korupce

Poslední část dotazníkového šetření se zaměřila na osobní zkušenosti firem s podvody a korupcí. V následující tabulce 6 je firmami zodpovězena otázka s názvem “Setkala se Vaše firma s korupcí či podvodem?”. Tento výsledek je následně vyjádřen procentuálně v grafu 4.

Název firmy	Setkání s korupcí či podvodem
Firma 1	Ano
Firma 2	Ano
Firma 3	Ne
Firma 4	Ano
Firma 5	Ne

Tabulka 6: Setkání s korupcí či podvodem; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

Graf 4: Setkání s korupcí či podvodem v procentuálním vyjádření; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.

Tři z pěti dotazovaných firem uvedly, že se setkaly s nějakou formou podvodu či korupce. Toto zjištění dokazuje, že korupce a podvody jsou opravdu ve firmách stále přítomné. Je proto nesmírně důležité, aby firmy měly dostatečné protikorupční nástroje, díky kterým těmto problémům předejdou či je včas identifikují. Zbylé 2 firmy se neselekaly s korupcí ani podvody,

což lze brát jako pozitivní zprávu. Nicméně tento jev může být způsoben také nedostatečnými opatřeními, nezbytnými k odhalení těchto problémů.

Poslední otázka se zaměřila na firmy, které se setkaly s korupcí či podvodem. V této otázce byli respondenti poprošeni o uvedení zkušenosti při setkání s korupcí/podvodem.

Následující příklady byly stylisticky upraveny s plným zachováním významu:

Firma 1

“Na základě interního auditu byla minulý rok zjištěna nesrovnalost v dodavatelských smlouvách. Přišlo se na to, že finanční ředitel vytvářel falešné faktury a převáděl peníze na účty, které kontroloval osobně. Podvod byl odhalen v nesrovnalostech zaznamenaných v platebních údajích. Po upozornění interního auditu a poskytnutí dokumentace bylo zahájeno vyšetřování, které vedlo k okamžitému propuštění finančního ředitele a přezkumu všech finančních procesů ve společnosti.”

Vyhodnocení příkladu 1:

V tomto případě se jedná o čin, který lze klasifikovat jako podvod s fakturami. Finanční ředitel vytvářel falešné faktury a následně převáděl peníze na osobní účty, což je zneužití přístupu k finančnímu systému. Interní audit názorně prokázal svoji důležitou funkci ve firmě a tím názorně ukázal jeden z nejběžněji používaných nástrojů při boji s korupcí a podvody s vysokou účinností. Vyšetřování, revize finančních procesů ve společnosti a následné propuštění finančního ředitele jsou standardními postupy po odhalení takového jednání. Firma se zachovala ukázkově.

Firma 2

“Jistá nejmenovaná stavební firma naceňovala jednotlivé položky svých dodávaných služeb vysoko nad tabulkové a běžné ceny, protože očekávala, že si to může při státní zakázce dovolit. Stavební dozor však v rozpočtu zkontroloval položku po položce a veškeré přeceněné služby odhalil. Aby potvrdil svá tvrzení o nadstandardních cenách, nechal si nacenit dotčené položky z rozpočtu od jiných stavebních firem. Výsledné ceny, za které byly konkurenční firmy ochotny tytéž úkony splnit, byly téměř o polovinu nižší než ceny stanovené zkorumpovanou stavební firmou. Dozor tedy propustil firmu a udělal nové výběrové řízení, ve kterém vybral naši firmu.”

Vyhodnocení příkladu 2:

V tomto případě se jedná o čin, který lze klasifikovat jako pokus o zneužití veřejné zakázky. Stavební firma, která naceňovala své služby výrazně nad běžné tržní ceny se dopustila

neetického a potenciálně nezákonného jednání. Stavební dozor správně postupoval, když prověřil náklady položku po položce a porovnal je s cenami od jiných stavebních firem.

Firma 4

“Jeden člen našeho podniku uplatil ředitele školy formou zlevnění zakázky na úkor finančního zisku majitele firmy, aby dostal svoje děti do výběrové třídy. Po zjištění jedním ze zaměstnanců byl bývalý člen podniku propuštěn.“

Vyhodnocení příkladu 1:

Dle mého usouzení se jedná o čin, který lze označit za korupci. V tomto případě byl úplatek (zlevnění zakázky) poskytnut s cílem získat nebo ovlivnit rozhodnutí ředitele školy, což je typický příklad korupčního jednání. Úplatek zároveň poškozují finanční zájmy majitele firmy, protože je zakázka zlevněna a firma tím pádem utrpěla finanční ztrátu.

Závěr

Má bakalářská práce se zabývala problematikou korupce a podvodů, které představují velké výzvy jak pro ekonomiku, tak i pro společnost. Bakalářská práce měla čtenáři ve 4 kapitolách blíže přiblížit o jak velký problém ve skutečnosti jde a jak mu předejít, přičemž výzkum kombinoval teoretické poznatky s praktickým šetřením.

První kapitola teoretické části se snažila poskytnout hlubší porozumění pojmu korupce, faktorům ovlivňujícím její výskyt a negativním důsledkům, který korupce může mít pro organizace. Zároveň identifikovala klíčové pojmy spojené s korupcí, jako jsou lobbying, střet zájmů, nebo úplatkářství. V neposlední řadě první kapitola přinesla seznámení s pojmem "podvod" a jeho nejčastějšími podobami výskytu na firemní úrovni. Výskyt korupce a podvodů byl doplněn o globální data.

Druhá kapitola bakalářské práce se zaměřila na boj proti korupci a podvodům formou zavedení systematické prevence. V tomto boji je základem vytvoření silné organizační kultury, která bude založená na etických principech a podporovaná všemi úrovněmi managementu.

Identifikace rizik a jejich pečlivé hodnocení pomocí již zmíněné metody má umožnit organizacím aktivně reagovat na potenciální hrozby. Tento proces je nezbytný pro rozpoznání slabých míst ve struktuře organizace. V poslední části druhé kapitoly šlo o vyjádření důležitosti zavedení etického programu a dodržování předpisů v organizaci. Zavedení tohoto programu by se neobešlo bez školení zaměstnanců, pravidelných kontrol a aktualizací spojených s nejúčinnějšími metodami. Klíčovým prvkem je také transparentnost a otevřená komunikace jak uvnitř organizace, tak s vnějšími partnery a veřejností.

Třetí kapitola bakalářské práce se zaměřila na konkrétní nástroje využívané při prevenci, jejich popis a využití. V boji proti korupci a podvodům hraje momentálně největší roli jednoznačně interní a externí audit. Tyto nástroje nejenže umožňují systematické vyhledávání a odhalování slabých míst v organizaci, ale také přispívají ke zlepšování fungování organizace.

V rámci moderních metod prevence korupce a podvodů nabývá stále většího významu datová analytika a kybernetická bezpečnost. Objemy dat se v dnešní době neustále zvětšují a jsou zdrojem informací, které lze účinně analyzovat pouze moderními metodami k odhalení podezřelých vzorců a chování naznačujících korupci. Kombinace těchto tradičních a moderních metod prevence korupce a podvodů představuje efektivní přístup k ochraně organizace před riziky.

Poslední kapitola poskytuje pohled na postoj firem působících na českém trhu v oblasti prevence podvodů a korupce. Průzkum vzorku firem odhalil různorodost postojů a opatření, která firmy uplatňují. Zjištění naznačovalo, že větší firmy a firmy nacházející se v korupčně rizikovějším odvětví mají tendenci využívat více ochranných mechanismů a častěji diskutovat o problematice korupce a podvodů než menší firmy.

Posledním slovem bych chtěl konstatovat, že problematika korupce a podvodů je velice komplikovaná záležitost a vyžaduje tak u každé organizace individuální přístup. I přestože se této problematice v blízké době nejspíše nezbavíme, je nesmírně důležité, abychom se společným úsilím co nejvíce snažili korupci a podvodům zabránit a vytvořili tak místo pro budoucí spravedlivější svět.

Seznam použité literatury

- CHMELÍK, Jan. Pozornost, úplatek a korupce. Praha: Linde, 2003. ISBN 80-7201-434-x.
- KRATCOSKI, Peter C. a EDELBACHER, Maximilian (ed.). Fraud and Corruption. Online. Cham: Springer International Publishing, 2018. ISBN 978-3-319-92332-1. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-92333-8>.
- STEHNOVÁ, Jana, Lenka LENOCHOVÁ, Jan DUPÁK a Petra TŮMOVÁ. TRANSPARENCY INTERNATIONAL. Příručka o korupci [online]. 2018 [cit. 2024-01-02]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/2022/11/ASTRA_prirucka_o_korupci.pdf
- JUSTICE.CZ. Lobbying. Online. Nedatováno. Dostupné z: <https://korupce.cz/protikorupcni-agenda/lobbying/>. [cit. 2024-02-20].
- VONDRÁČEK, Ondřej a HAVRDA, Marek. Korupce jako parazit: návod, jak ji porazit. [Česko: s.n.], 2013. ISBN 978-80-87050-00-2.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Managing Conflict of Interest in the Public sector. 2005. OECD Publishing, 2003. ISBN 92-64-01822-0.
- Zákon č. 159/2006 Sb. Zákon o střetu zájmů, In: zákon pro lidi. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-159#cast1> [citováno 2024-02-04].
- PHILIPS, Michael. Bribery. Online. Ethics. 1984, roč. 94, č. 4, s. 621-636. ISSN 0014-1704. Dostupné z: <https://doi.org/10.1086/292580>. [cit. 2024-01-05].
- Zákon č. 40/2009 Sb. Zákon trestní zákoník, In: zákon pro lidi. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40> [citováno 2024-02-04].
- TRANSPARENCY INTERNATIONAL. Zákon o ochraně oznamovatelů dnes nabývá účinnosti. Jaký bude mít dopad? Online. Transparency. 2023. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/zakon-o-ochrane-oznamovatelu-dnes-nabyva-ucinnosti-jaky-bude-mit-dopad/>. [cit. 2024-02-12].
- TANZI, Vito. Working paper of the international Monetary fund: Corruption around the world. Online. 1998. 1998. Dostupné z: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/wp9863.pdf>. [cit. 2024-02-03].
- UNITED NATIONS ECONOMIC AND SOCIAL COMMISSION FOR ASIA (ESCAP). CORRUPTION: CAUSES, CONSEQUENCES AND CURES. Unescap [online]. 2000 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.unescap.org/sites/default/files/apdj-7-2-2-Myint.pdf>

BINMORE, K. G. *Teorie her: --a jak může změnit váš život. Aliter (Argo: Dokořán)*. Praha: Dokořán, 2014. ISBN 978-80-7363-549-7.

IFRC. *Fraud and corruption prevention and control policy*. Online. IFRC. 2018. Dostupné z: https://www.ifrc.org/sites/default/files/IFRC-Fraud-and-Corruption-prevention-and-control-policy_English.pdf. [cit. 2024-03-05].

JOHN, Nick. *Little book of scams*. Online. Thames valley police. 2014. Dostupné z: <https://www.thamesvalley.police.uk/SysSiteAssets/media/downloads/central/advice/thames-valley/fraud/little-book-of-big-scams-business-edition.pdf>. [cit. 2024-01-25].

ORIOLO, Amat. *Detecting Accounting Fraud Before It's Too Late*. 1. Wiley, 2019. ISBN 9781119566847.

BONDARENKO, Peter. *Enron scandal*. Online. Britannica. Není datováno, 28.03.2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/event/Enron-scandal>. [cit. 2024-03-18].

ADP EMPLOYER SERVICES. *Protection Against Payroll Fraud*. Online. ADP. Není datováno. Dostupné z: <https://www.adp.com/about-adp/data-security/best-practices/payroll-fraud.aspx>. [cit. 2024-03-19].

SANDLER, Rachel. *Shark Tank Host Barbara Corcoran Loses \$380,000 In Email Scam*. Online. Forbes. 2020. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/rachelsandler/2020/02/27/shark-tank-host-barbara-corcoran-loses-380000-in-email-scam/?sh=2376a539511a>. [cit. 2024-02-09].

SOFTCO GROUP. *What is Invoice Fraud?* Online. Softco. Není datováno. Dostupné z: <https://softco.com/glossary/invoice-fraud/>. [cit. 2024-02-09].

YURISH, Amy. *FVS EYE ON FRAUD*. Online. AICPA & CIMA. 2017. Dostupné z: <https://us.aicpa.org/content/dam/aicpa/membership/downloadabledocuments/state-society-toolkit/201906/q3-2017-vendor-fraud-yurish.pdf>. [cit. 2024-02-11].

BROOKS, Charles V. W. *Brooks, Charles V. W.* John Wiley, 2018. ISBN 9781119362395.

ESET SPOL. *Phishing*. Online. Eset. Není datováno. Dostupné z: <https://www.eset.com/cz/phishing/>. [cit. 2024-01-24].

MAILCHIMP. *Information about a Recent Mailchimp Security Incident*. Online. Mailchimp. Není datováno. Dostupné z: <https://mailchimp.com/newsroom/march-2022-security-incident/>. [cit. 2024-02-11].

IYER, Nigel a SAMOCIUK, Martin. *Fraud and Corruption Prevention and Detection*. 1. USA: Gower, 2006. ISBN 9780566086991.

BENNETT, Karen, WOJNO, Marc (ed.). 5 common types of bank account fraud and how to protect yourself. Online. Bankrate. 2024. Dostupné z: <https://www.bankrate.com/banking/common-types-of-bank-account-fraud/#phishing>. [cit. 2024-02-11].

ASSOCIATION OF CERTIFIED FRAUD EXAMINERS. OCCUPATIONAL FRAUD 2024: A REPORT TO THE NATIONS. Online. ACFE. 2024. Dostupné z: <https://www.acfe.com/-/media/files/acfe/pdfs/rtnn/2024/2024-report-to-the-nations.pdf>. [cit. 2024-03-22].

PRICEWATERHOUSECOOPERS (PWC). PwC's Global Economic Crime and Fraud Survey 2022. Online. PwC. 2022. Dostupné z: <https://www.pwc.com/gx/en/services/forensics/economic-crime-survey.html>. [cit. 2024-03-18].

OCHRANA, František; PŮČEK, Milan a PLAČEK, Michal. Detecting and reducing corruption risk and fraud in the public sector. Přeložil Robert Michael WESTBROOK. Prague: Karolinum Press, 2017. ISBN 978-80-246-3589-7.

A KPMG INTERNATIONAL. Global profiles of the fraudster. Online. Kpmg. 2016. Dostupné z: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2016/05/profiles-of-the-fraudster.pdf>. [cit. 2024-04-01].

UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME. An Anti-Corruption Ethics and Compliance Programme for Business: A Practical Guide. Online. Undc. 2013. Dostupné z: https://www.unodc.org/documents/corruption/Publications/2013/13-84498_Ebook.pdf. [cit. 2024-01-01].

DVOŘÁČEK, Jiří. Interní audit a kontrola. C.H. Beck pro praxi. Praha: C.H. Beck, 2000. ISBN 80-7179-410-4.

KOMERČNÍ BANKA. Audit. Online. KB. Není datováno. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/podpora/slovník/vyrazy-zacinajici-na-a/audit>. [cit. 2024-04-25].

DRÁBKOVÁ, Zita. Kreativní účetnictví a účetní podvody. 1. Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-792-9.

PORTER, Brenda; SIMON, Jon a HATHERLY, David. PRINCIPLES OF EXTERNAL AUDITING. 1. John Wiley And Sons, 2014. ISBN 9780470974452.

SEO-SITE:COM. ROZDÍLY MEZI INTERNÍM A EXTERNÍM AUDITEM. Online. Hledám účetní. Není datováno. Dostupné z: <https://www.hledamucetni.cz/zajimavosti/rozdily-mezi-internim-a-externim-auditem>. [cit. 2024-03-15].

MAMIC, Ivanka. Implementing Codes of Conduct. Online. Routledge, 2017. ISBN 9781351280723. Dostupné z: <https://doi.org/10.4324/9781351280723>. [cit. 2024-03-25].

U4 ANTI-CORRUPTION RESOURCE CENTRE. Anti-Corruption Training and Education. Online. UMI U4. 2007. Dostupné z: <https://www.u4.no/publications/anti-corruption-training-and-education.pdf>. [cit. 2024-03-25].

B KPMG INTERNATIONAL. Trendy v interním auditu V české republice. Online. Kpmg. 2016. Dostupné z: https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/cz/pdf/Trendy-v-internim-audit-u-v_CR.pdf. [cit. 2024-24-03].

Min CAO, Roman CHYCHYLA, Trevor STEWART; Big Data Analytics in Financial Statement Audits. Accounting Horizons. 2015. <https://doi.org/10.2308/acch-51068>

ERNST & YOUNG. Digitalizace auditu odráží hlubší transformaci, kterou prochází celý podnikatelský sektor. Online. EY. 2019. Dostupné z: https://www.ey.com/cs_cz/digital-audit/audit-digitization-transformative-age. [cit. 2024-03-28].

ŠVUB, Petr. ZVYŠOVÁNÍ ÚČINNOSTI INTERNÍHO AUDITU POMOCÍ ANALÝZY DAT. Online. CAFINews. 2016. Dostupné z: <https://news.cafin.cz/clanek/zvysovani-ucinnosti-interniho-audit-u-pomoci-analyzy-dat>. [cit. 2024-03-25].

ERNST & YOUNG. Is your greatest risk the complexity of your cyber strategy? Online. EY. 2023. Dostupné z: https://www.ey.com/en_gl/insights/consulting/is-your-greatest-risk-the-complexity-of-your-cyber-strategy. [cit. 2024-04-02].

PRIYMENKO, Luidmyla. 7 examples of Real life data breaches caused by inside threat. Online. Ekran. 2024. Dostupné z: <https://www.ekransystem.com/en/blog/real-life-examples-insider-threat-caused-breaches>. [cit. 2024-04-12].

SELECKÝ, Matúš. Penetrační testy a exploitace. 1. Albatros Media a.s, 2012. ISBN 9788025138939.

AWATI, Rahul. Segregation of duties (SoD). Online. TechTarget. 2022, 2022. Dostupné z: <https://www.techtarget.com/whatis/definition/segregation-of-duties-SoD>. [cit. 2024-03-19].

ČERMÁK, Miroslav. SoD aneb oddělení odpovědností. Online. Cleversmart. 2022, <https://www.cleverandsmart.cz>. Dostupné z: <https://www.cleverandsmart.cz/sod-aneb-oddeleni-odpovednosti/>. [cit. 2024-03-19].

YURI, Diogenes. Cybersecurity- Attack and Defense Strategies: Infrastructure security with Red Team and Blue Team tactics. 1. Packt Pub, 2018. ISBN 9781788475297.

FILL, Hans-Georg a MEIER, Andreas. Blockchain. 1. Springer Fachmedien Wiesbaden, 2019. ISBN 978-3-658-27461-0.

CASTILLO, Michael del. Blockchain Goes To Work At Walmart, Amazon, JPMorgan, Cargill and 46 Other Enterprises. Online. FORBES. 2019. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/michaeldelcastillo/2019/04/16/blockchain-goes-to-work/?sh=4a09aa982a40>. [cit. 2024-02-25].

CONSTINE, Josh. Facebook announces Libra cryptocurrency: All you need to know. Online. TC. 2019. Dostupné z: <https://techcrunch.com/2019/06/18/facebook-libra/?guccounter=1>. [cit. 2024-01-25].

DUFKOVÁ, Ivana; MIKOLÁŠKOVÁ, Martina a LENOCHOVÁ, Lenka. Jak na korupci. Online. Městská část Brno střed. Není uvedeno. Dostupné z: <https://www.brno-stred.cz/soubor/jak-na-korupci~f3476>. [cit. 2024-01-06].

TRANSPARENCY INTERNATIONAL. CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX. Online. Transparency International. Není uvedeno. Dostupné z: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023/index/dma>. [cit. 2024-02-18].

PWC. Global Economic Crime and Fraud Survey 2018. Online. PwC. 2018. Dostupné z: <https://www.pwc.com/cz/en/hospodarska-kriminalita/assets/pdf/gecs-survey-report-pro-cr-2018.pdf>. [cit. 2024-01-21].

Seznam obrázků

Obrázek 1: Procentuální oblasti podvodů a korupce podle velikosti organizace v globálních tržbách; Zdroj: vlastní tvorba podle (PWC,2022).....	23
Obrázek 2: Procentuální oblasti podvodů/ korupce podle oboru, Zdroj: vlastní tvorba podle (PWC,2022).....	23
Obrázek 3: zóny chování, zdroj: (IYER, SAMOCIUK, 2006).....	24

Seznam tabulek

Tabulka 1: Pravděpodobnost potenciálního dopadu na organizaci; Zdroj: vlastní tvorba podle (OCHRANA, PŮČEK a PLAČEK, 2017).....	27
Tabulka 2: Pravděpodobnosti výskytu; Zdroj: vlastní tvorba podle (OCHRANA, PŮČEK a PLAČEK, 2017).....	27

Tabulka 3: Odvětví podniků a jejich velikost; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.....	40
Tabulka 4: Jak často probíhá diskuse ve firmě na téma korupce a podvody; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.....	40
Tabulka 5: Nástroje prevence; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.	41
Tabulka 6: Setkání s korupcí či podvodem; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.....	42

Seznam grafů

Graf 1: CPI Index, Zdroj: (TRANSPARENCY INTERNATIONAL, N.D.)	12
Graf 2: Typ ekonomických zločinů, zdroj: přeloženo z (PWC,2018).....	18
Graf 3: Velikost podniků podle počtu zaměstnanců; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.....	39
Graf 4: Setkání s korupcí či podvodem v procentuálním vyjádření; zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření.	42

Seznam příloh

Dotazník k praktické části:

Vážený respondenti,

děkuji, že jste si našli čas na vyplnění tohoto dotazníku. Jsem student bakalářského programu Ekonomiky a managementu a momentálně pracuji na své bakalářské práci na téma "Prevence podvodů a korupce na firemní úrovni". Cílem této práce je porozumět, jakým způsobem organizace uskutečňují prevence korupce a podvodů. Vaše odpovědi na tento dotazník budou pouze sloužit jako zdroj dat pro mou bakalářku. Vaše osobní údaje zůstanou anonymní. Prosím, vyplňte dotazník upřímně s podrobnostmi, které považujete za relevantní.

Děkuji Vám za vyplnění dotazníku.

1) Velikost Vaší firmy podle počtu zaměstnanců

Pozn.: Malá firma je do 50 zaměstnanců; střední firma do 250 zaměstnanců a velká firma od 250 zaměstnanců.

- a) Malá firma
- b) Střední firma
- c) Velká firma

2) Odvětví Vaší firmy?

Pozn.: Odvětvím se rozumí, sektor, kde Vaše firma působí. Vzorový příklad stavebnictví.

3) Jak často se ve vaší firmě diskutuje o otázkách korupce a podvodů?

Pozn.: Korupce je nezákonné chování, kdy jednotlivci nebo organizace zneužívají své postavení nebo pravomoci pro osobní obohacení nebo pro získání neoprávněných výhod. Zahrnuje jednání jako úplatkářství, zneužívání vlivu, nebo manipulaci s veřejnými zakázkami. Podvody jsou záměrné aktivity, jejichž cílem je získat finanční nebo jinou výhodu klamáním nebo zaváděním. To může zahrnovat různé formy, včetně účetních podvodů, podvodů s fakturami, ~~phishingu~~, nebo finančních manipulací ve firmách či v osobním životě.

- a) Týdně
- b) Měsíčně
- c) Čtvrtletně
- d) Půlročně
- e) Ročně
- f) Nikdy
- g) Jiné:

4) Jaká opatření využíváte pro nahlášení podezření na korupci nebo podvody?

Pozn.: možnost více odpovědí.

- a) Etický kodex chování
- b) Interní audit
- c) Externí audit
- d) Školení
- e) Jiné:

---

5) Setkala se Vaše firma někdy s korupcí či podvodem?

- a) Ano
- b) Ne

6) Pokud ano, mohli byste uvést více informací?

Pozn.: bylo by opravdu přínosné pro můj dotazník, kdybyste se mohli podělit o krátký příběh.